

Tilastokeskuksen tilinpäätös vuodelta 2018

Diaarinumero	TK-21-1136-17
Päiväys	27.2.2019

Sisällys

1	Toimintakertomus	2
1.1	Johdon katsaus	2
1.2	Tuloksellisuus	4
1.3	Vaikuttavuus	5
1.3.1	Toiminnan vaikuttavuus	5
1.3.2	Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus	6
1.4	Toiminnallinen tehokkuus.....	7
1.4.1	Toiminnan tuottavuus.....	7
1.4.2	Toiminnan taloudellisuus.....	9
1.4.3	Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus	11
1.4.4	Yhteisrahoitteisen toiminnan kustavuusvastaavuus	14
1.5	Tuotokset ja laadunhallinta	16
1.5.1	Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet.....	16
1.5.2	Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu	18
1.6	Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	22
1.7	Tilinpäätösanalyysi.....	28
1.7.1	Rahoituksen rakenne	28
1.7.2	Talousarvion toteutuminen.....	29
1.7.3	Tuotto- ja kululaskelma	29
1.7.4	Tase.....	31
1.8	Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma	33
1.9	Arviointien tulokset.....	34
1.10	Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä	35
2	Tilastokeskuksen talousarvion toteumalaskelma.....	36
3	Tilastokeskuksen tuotto- ja kululaskelma	38
4	Tilastokeskuksen tase.....	39
5	Tilastokeskuksen liitetiedot	40
6	Allekirjoitus.....	47

1 Toimintakertomus

1.1 Johdon katsaus

Tilastokeskuksen tehtävä on laatia yhteiskuntaoloja koskevia tilastoja ja selvityksiä sekä huolehtia valtion tilastotoimen yleisestä kehittämisestä yhteistyössä muiden valtion viranomaisten kanssa (laki tilastokeskuksesta). Tilastotuotannosta valtaosa perustuu EU-säädöksiin tai muihin kansainvälisiin velvoitteisiin.

Vuonna 2018 tilastotuotanto toteutui pääsääntöisesti suunnitellusti. Vuoden aikana julkaistiin uutta tilastotietoa yhteensä yli 550 kertaa. Tilastot olivat entistä vahvemmin näkyvillä niin perinteisessä ja sosiaalisessa mediassa kuin yhteiskunnallisessa keskustelussa laajemminkin. Erityisen myönteistä oli Tilastokeskuksen tietojen tunnistaminen ja niihin viittaaminen luotettavina laatumietoina. Asiakastytyväisyys oli edellisvuosien tapaan hyvällä tasolla (kouluarvosana 8+), ja myös muu asiakaspalaute on ollut myönteistä.

Tilastotuotannon tehokkuus ja myös laatu kärsivät vuoden aikana useista tietoteknisistä ongelmista sekä hallinnollisten lähtöaineistojen puutteista ja muutoksista. Nämä aiheuttivat aikataulullisesti tiukassa tilastotuotannossa julkistusten viivästymistä ja sisältövirheitä erityisesti alkuvuonna. Tietotekniset ongelmat kasaantuivat keväälle, jolloin Tilastokeskus muutti uusittuihin toimitiloihin; loppuvuotta kohti tilanne parantui. Ongelmia on ratkaistu yhteistyössä Valtorin kanssa, mutta ongelmien laajuuden vuoksi työtä riittää edelleen.

Tietoaineistojen laadun osalta tärkeää huolehtia siitä, että Tilastokeskuksella on mahdollisimman varhain tieto tulossa olevista järjestelmämuutoksista ja myös mahdollisuudet yhteistyössä tietovarantojen omistajien kanssa vaikuttaa syntyvien tietovarantojen edelleen käytettävyyteen tilastotuotannossa.

Eri toimijoiden yhteistyö on korostunut myös valtiovarainministeriön johdolla tehdyssä tietopolitiikan valmistelutyössä. Tilastokeskus osallistui aktiivisesti sekä tietopolitiikan valmisteluun että siihen liittyvään julkiseen keskusteluun. Tietopolitiikkaan liittyen Tilastokeskus korosti erityisesti tiedon laatua, luotettavuutta ja eettistä käyttöä sekä yhteentoimivuutta.

Tietopolitiikkaan liittyvät teemat ja yhteistyö olivat esillä myös valmisteltaessa Tilastokeskuksen uutta strategiaa, joka vahvistetaan vuonna 2019. Strategiassa korostetaan ilmiöpohjaista, joustavaa ja ennakoivaa tietotuotantoa sekä kestävää tietoekosysteemiä. Strategian valmistelun yhteydessä käytiin lähes 50 johtotason sidosryhmäkeskustelua, joista saatu palaute ja kehittämissuhteet olivat tärkeitä strategian syötteitä.

Vuonna 2018 oli käynnissä merkittäviä tilastotuotannon kehittämishankkeita. Maakunta- ja sote-hanketta tilastoinnissa on viety eteenpäin niin, että tavoitteena on saada valmista asetusvalmistelun edellyttämässä tahdissa. Yritysyksikön mukaiset ensimmäiset tiedot julkaistiin vuoden 2018 lopulla. Kansallisen palveluarkkitehtuurin käyttöönotto ja verkkopalveluiden kehittäminen jatkuvat 2019.

Yhdistelmätiedonkeruu on alkamassa uuden tietojärjestelmän tukemana vuoden 2019 alussa. Yhdistelmäkeruussa verkkokeruuta täydennetään haastatteluin tehtävällä tiedonkeruulla. Tiedonhankinta erityisesti suoraan henkilöiltä on yhä hankalampaa ja vaatii jatkuvia lisäponnisteluja. Kadon kasvu vaarantaa tilastotuotannon laatua. Parhaillaan käynnissä olevat projektit uusien aineistojen ja menetelmien käyttöönottamiseksi ovat osaltaan vastaus tähän haasteeseen. Vuonna 2018 julkaistiin ensimmäiset uusia tietolähteitä käyttävät tilastot (web-scraping) sekä ensimmäisiä uusiin menetelmiin perustuvia kokeellisia tilastoja.

Kansantalouden tilinpidon uudistamiseksi käynnistettiin ns. tilinpidon loikka – hanke, jossa sekä uudistetaan tilinpidon sisältöjä että nopeutetaan tai muuten muutetaan tietojen julkaisemisaikoja ja –tapoja vastaamaan paremmin asiakkaiden tarpeita. Syksyllä julkaistiin ensimmäisen kerran säännölliseen tuotantoon tuleva kotitaloustuotannon arvo -tilasto.

Vuoden 2018 aikana useat lainsäädäntömuutokset vaikuttivat Tilastokeskuksen työhön. Yksi merkittävimmistä oli tietosuoja-asetuksen toimeenpano, joka toteutettiin onnistuneesti niin tilastotuotannossa, aineistojen hallinnassa, tiedonkeruussa kuin asiakasrajapinnassakin. Vuoden aikana myös luotiin prosessi tietojen tarkastuspyyntöihin vastaamiseksi.

Tilastokeskus muutti takaisin monitilatoimistoksi uudistettuihin tiloihin keväällä 2018. Tilajärjestelyt toivat säästöjä jo vuonna 2017, täysimittaisina säästöt toteutuvat vuodesta 2019 lähtien. Seurantavuonna lisämenoja aiheuttivat muun muassa kalustehankinnat (1,6 miljoonaa euroa). Uusien tilaratkaisujen myötä myös työtavat ovat muuttuneet, muun muassa etätöön lisääntymisenä.

Toimintatapa- ja toimitilamuutoksen yhteydessä panostettiin henkilöstön osallistamiseen, uusien työmuotojen ja työskentelytapojen kokeilemiseen ja työssäoppimisen edellytysten parantamiseen. Erityisen paljon positiivista palautetta saatiin kokeilutoiminnasta, joustavasta strategiaprozessista sekä vuorovaikutteisten yhteistyömuotojen lisäämisestä.

Taloudellisesti vuosin 2018 sujui suunnitellusti ja talous on tasapainossa. Siirtomäärärahaa käytettiin suunnitellusti kehittämistoimintaan. Ostopalveluiden käyttö kehittämistoiminnan tukena on lisääntynyt merkittävästi.

Kertomusvuonna sekä tuotokset että panokset kasvoivat, mutta tuottavuus heikkeni lähes kolmella prosentilla. Tämä johtui muun muassa investointiluonteisista panostuksista kehittämistoimintaan, henkilötyövuosien kasvusta sekä vuoden aikana aikaa selvitystehtävistä ja teknisistä ongelmista. Taloustilanne oli seuranta- vuonna edelleenkin hyvä. Vuodelle 2018 siirtyi 11,1 miljoonaa euroa, joka oli 0,7 miljoonaa euroa suunniteltua enemmän. Tulot 10,4 miljoonaa euroa ylittivät tavoitteen 0,1 miljoonalla. Bruttomenot olivat 62,6 miljoonaa euroa, joka on 12 prosenttia edellisvuotta enemmän. Vuodelle 2019 siirtyi 7,2 miljoonaa euroa.

Henkilöstömäärä kasvoi 4 prosentilla edellisestä vuodesta. Henkilöstökulujen kasvu oli noin 5 prosenttia. Määräaikaisten osuus kasvoi edelleen ollen seuranta- vuoden lopussa 12,7 prosenttia. Henkilöstön luonnollinen poistuma oli seuranta- vuonna 6,5 prosenttia. Hakijamäärät rekrytoinneissa ovat olleet hyvällä tasolla lukuun ottamatta vaativia tietoteknisiä tehtäviä, erityisesti IT-arkkitehtejä.

Sairauspoissaolojen määrä kasvoi 13 prosentilla ollen 12,1 työpäivää henkilötyö- vuotta kohden. Luku on korkeampi kuin aikaisemmin.

Henkilöstön työtyytyväisyys säilyi henkilöstökyselyn perusteella ennallaan ja on valtion keskiarvoa. Henkilöstökyselyssä erityisen myönteistä oli työn tavoitteiden vahva tuntemus sekä sitoutuminen organisaation tavoitteisiin. Henkilöstökyselyssä esiin tulleeseen epäasialliseen käyttäytymiseen ja häirintään on puututtu. Näiden suhteen tavoitteena on nollatoleranssi.

Henkilöstökoulutus on lisääntynyt edelliseen vuoteen verrattuna. Usein uudet henkilöt hyödyntävät koulutusta enemmän kuin jo pidempään Tilastokeskuksessa olleet. Osaamisen kehittämisessä työssä oppiminen, kehittäminen, kokeilut ja vertaisoppiminen kasvattavat merkitystään. Tuleviin osaamistarpeisiin varautumiseksi toteutettiin ns. kehityskarttatyö.

1.2 Tuloksellisuus

Tilastotuotanto oli laajuudeltaan edellisen vuoden tasolla. Erityisesti alkuvuonna oli poikkeuksellisen paljon virheitä ja poikkeamia (ajoituspoikkeamia ja sisältövirheitä, ks. luku 1.5), Tilanne korjaantui kuitenkin loppuvuotta kohden. Avointa dataa on lisätty uusimmilla tiedoilla, uusia datakokonaisuuksia ei sen sijaan ole avattu, koska laajennuksiin ei ole resursseja.

Tilastokeskuksen tunnettuus kansalaisten keskuudessa on säilynyt ennallaan: 86 kansalaisista ilmoittaa seurantavuonna tehdyn yrityskuvatutkimuksen mukaan tuntevansa Tilastokeskuksen. Myös luottamus Tilastokeskuksen tuottamiin tietoihin on edelleen vahvaa, 85 prosenttia vastaajista pitää tietoja luotettavina. Sen sijaan tietoja aina puolueettomina pitävien osuus on laskenut 31:stä 27 prosenttiin; useimmiten puolueettomina tietoja pitää edelleen 43 % vastaajista.

Asiakaskyselyssä Tilastokeskus sai kouluarvosanan 8,23, joka on lähes samalla tasolla edellisen kolme vuotta sitten tehdyn kyselyn kanssa. Palvelukokemus arviointiin yleisesti ottaen aiempaa paremmaksi, vain alue- ja paikallishallinnon edustajat olivat selvästi aiempaa kriittisempiä. Asiakkailta saatu palaute on yleisesti ottaen hyvää (ks. luku 1.3.1)

Tilastokeskus näyttäytyy mediassa neutraalina faktatiedon tuottajana, mikä vastaa Tilastokeskuksen tavoitetta. Tilastokeskusta koskevassa julkisuudessa on enemmän positiivista kuin negatiivista uutisointia (ks. luku 1.3.1). Erityisesti Tilastokeskuksen näkyvyys sosiaalisessa mediassa ja painetun median pääkirjoituksissa on jatkanut kasvua. Tilastokeskus viestittää aktiivisesti tilastojulkistuksista, joita oli seurantavuonna 556. Sosiaalisessa mediassa seuraajamäärät ovat edelleen kasvussa: Facebook +6 %, Twitter +21 % ja LinkedIn +44 %. Tilastokeskus mainittiin pääkirjoituksissa 230 kertaa, kasvua edellisestä vuodesta on 13 prosenttia.

Maksullisen toiminnan tuotot kasvoivat 7 prosenttia edellisestä vuodesta. Tutkijapalveluissa on ollut toimitusviiveitä henkilöstön vaihtuvuuden aiheuttaman henkilöstövajauksen vuoksi. Asiakkaat ovat olleet kuitenkin pääsääntöisesti tyytyväisiä, vaikka kriittistä palautetta erityisesti palvelun toimintavarmuuden ja käsittelyaikojen suhteen on myös saatu. Ongelmien toivotaan vähenevän loppuvuonna 2018 testivaiheeseen tulleen uuden tuotantojärjestelmän myötä.

Kansainvälisissä arvioinneissa (ks. luku 1.9) Tilastokeskuksen tuottamat tilastot arvioidaan useimmiten hyvin laadukkaiksi. Arviointikriteereinä käytetään yleensä valmistumisviivettä ja tuotettujen tietojen määrää suhteessa vaatimuksiin sekä toimituskertojen määrää, joka kertoo virheiden korjaamisesta.

Työpanosta käytettiin seurantavuonna 32 henkilötyövuotta (+4 %) enemmän kuin edellisenä vuonna (ks. luku 1.6). Työpanoksesta kohdennettiin suunnitellusti aiempaa enemmän kehittämistoimintaan.

Tilastokeskuksen kokonaismenot nousivat edellisestä vuodesta 12 prosenttia. Kasvu oli suunniteltua ja johtui edelliseltä vuodelta siirtyneistä hankinnoista, toimitilauudistukseen liittyvistä menoista sekä suunnitelluista investoinneista kehittämishankkeisiin. Eniten kasvoivat palvelujen ostot: lisäystä oli 3,1 miljoonaa euroa eli 36 prosenttia. Toisaalta vuonna 2017 ICT-budjetista jäi toteutumatta noin 2 miljoonan menot, jotka suurelta osin kohdentuivat seurantavuodelle. Asiantuntija- ja tutkimuspalveluiden sekä tietotekniikan asiantuntija- ja ylläpitopalveluiden menot kasvoivat 145 % ollen yhteensä 3,2 miljoonaa euroa (ks. luku 1.7.3). Henkilöstömenojen kasvu (+5 %) johtui pääosin henkilöstömäärän kasvusta. Muiden menojen 1,7 miljoonan euron kasvu johtuu käyttöomaisuuden (kalusteiden) hankinnasta uusiin toimitiloihin.

1.3 Vaikuttavuus

1.3.1 Toiminnan vaikuttavuus

Mittari	2016 toteuma	2017 toteuma	2018 tavoite	2018 toteuma	2017–18 muutos
TK:n tuottamien tietojen luotettavuus, % (Yrityskuvatutkimus)	85	-	-	85	-
Kouluarvosana käyttäjätyytyväisyyskyselyssä	-	-	8,4	8,23	-
Pääkirjoitusmaininnat, kpl*	180	203	210	230	+13 %

*Lehdistöseuranta kohdistuu 37 lehteen. Tekijä Meedius International.

Valtion talousarvioesityksessä on tilastotoimelle, taloudelliselle tutkimukselle ja rekisterihallinnolle asetettu viisi vaikuttavuustavoitetta tukevaa tavoitetta. Näistä erityisesti ensimmäinen koskee Tilastokeskusta:

- Tilastot, tietoaineistot, tutkimukset ja palvelut ovat luotettavia ja relevantteja
- Tutkimustoiminta tukee päätöksentekoa, joka vastaa Suomen kansantalouden tärkeimpiin haasteisiin
- Väestötietojärjestelmän ja varmennepalvelujen luotettavuus säilyy sekä käytettävyys ja hyödyntäminen lisääntyvät
- Kansallisella palveluarkkitehtuurilla mahdollistetaan Suomen digitalisoinnin eteneminen tehostamalla ja tukemalla asiakkaiden toimintaa
- Väestökirjanpidon ja sen tietojärjestelmien kehittämisellä edistetään yhteiskunnan perusrekisteritietojen laatua ja kustannustehokasta saatavuutta ottaen erityisesti huomioon tietosuoja- ja tietoturvanäkökohdat.

Tilastokeskuksen toiminnan vaikuttavuus perustuu asiakkaiden luottamukseen, jonka perustana ovat luotettavat tilastot, tietotuotteet ja toiminta. Niiden tuottamiseksi tarvitaan asiantuntemuksen lisäksi laadukkaita perustietoja ja tehokkaita tilastointimenetelmiä.

Vuonna 2018 tehdyn yrityskuvatutkimuksen mukaan Tilastokeskuksen tunnettuus on säilynyt ennallaan 86 prosentissa. Edellinen yrityskuvatutkimus tehtiin vuonna 2016. Myös Tilastokeskuksen tuottamia tietoja joko erittäin tai melko luotettavina pitävien osuus on säilynyt täsmälleen samana eli 85 prosentissa. Tietoja aina puolueettomina pitävien osuus on pudonnut 31:stä 27 prosenttiin, mutta useimmiten puolueettomina tietoja pitää edelleen 43 prosenttia kyselyyn vastaajista. Yrityskuvatutkimuksen otos oli 1 001 henkilöä vuonna 2018.

Asiakaskyselyssä 2018 Tilastokeskus sai toiminnastaan, tuotteistaan ja palveluistaan kouluarvosanan 8,23 (v. 2015 arvosana 8,33). Palvelukokemuksiin liittyvissä väittämässä oli tapahtunut kautta linjan selkeää parannusta vuoteen 2015 verrattuna, ainoana poikkeuksena alue- ja paikallishallinnon edustajien lisääntynyt kriittisyys. Saadut arviot ovat lähes poikkeuksetta hyvällä tai erinomaisella tasolla. Asiakkaat pitävät Tilastokeskuksen tuottamia tietoja edelleen riippumattomina, puolueettomina ja luotettavina. Toiveita esitetään edelleen tietojen ajantasaisuuteen, kattavuuteen ja tarkkuuteen liittyen. Vastaajista 87 prosenttia pitää tietojen saamista jatkokäyttöön teknisesti helppona. Kyselyyn vastasi 333 henkilöä.

Tutkijapalveluiden asiakastyytyväisyyskyselyssä tutkijapalvelut kokonaisuutena sai kouluarvosanan 8,3 (vastaajia 162) ja mikrosimulointi 8,1 (vastaajia 11). Tutkijoiden käyttöönsä saama aineisto vastasi yleensä hyvin sovittua. Korjattavaa oli 27 prosentissa aineistoja. Parannettavaa löytyi toimitusaikataulusta ja toimitusmuutoksiin liittyvästä tiedottamisesta. Puolet vastaajista ei tuntenut Taika-tutkimusaineistokatalogia. Henkilöstön ystävällisyys ja palvelualltius ovat saaneet positiivista palautetta.

Toukokuussa 2018 tehtiin kysely 54 kansantalouden tilinpidon asiantuntijakäyttäjälle. Vastaajia oli 48 prosenttia. Kyselyn perusteella tehtiin muutoksia julkaistavien tietojen luokitusten tarkkuustasoon.

Lisäksi kyselyitä tehtiin käyttömaisuustiedustelun tiedonantajille sekä suhdannetilastojen käyttäjille ja yritystietopalvelun asiakkaille. Jälkimmäistä kyselyä täydennettiin haastatteluilla.

Maksullisten toimeksiantojen asiakaskysely uudistettiin ja integroitiin CRM-järjestelmään vuonna 2017. Palautteiden kerääminen ei ole onnistunut teknisten ongelmien vuoksi.

Pääkirjoitusnäkyvyys kasvoi samaa vauhtia kuin vuonna 2017 eli 13 prosenttia edellisestä vuodesta. Mainintoja pääkirjoituksissa oli 230. Marraskuussa julkaistu väestöennuste herätti huomattavan paljon keskustelua myös pääkirjoituksissa. Artikkeleiden kokonaismäärä analysoiduissa painetun median lehdissä oli 4 830 (2017: 4 993 ja 2016: 5 185). Vuonna 2018 artikkeleiden määrä on lähes kuuden viimeisen vuoden keskiarvon tasolla.

Julkisuuden sävy Tilastokeskuksen organisaatiota, tietoja tai analyysimenetelmiä koskevasta julkisuuden osalta oli enimmäkseen neutraalia (82 %). Positiivinen julkisuus (12 %) ajoittui vuoden loppupuolelle ja koski kansantalouden tilastointia ja sitä tekeviä ihmisiä sekä työllisyystilastoja, joita puolustettiin myös yleisönosastokirjoituksissa. Negatiivinen julkisuus koski työvoimatilastoinneissa käytettäviä määritelmiä ja väestötilastoinnin myöhästymistä sekä asuntokaupan tilastojen asiakasnäkökulmasta koettuja puutteita ja viivästyksiä.

Seuraajien määrä sosiaalisessa mediassa on edelleen kasvussa (ks. luku 1.5.1.). Esimerkiksi Twitterissä seuraajien määrä kasvoi 21 prosenttia.

1.3.2 Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus

Tilastokeskuksella ei ole siirto- eikä sijoitusmenoja.

1.4 Toiminnallinen tehokkuus

1.4.1 Toiminnan tuottavuus

Mittari	2016 toteuma	2017 toteuma	2018 tavoite	2018 toteuma	2017–18 muutos
Kokonaistuottavuuden muutos edellisestä vuodesta, %*	-0,2	-2,9	0,5	-2,8	+0,1 %-yks.
Työn tuottavuuden muutos edellisestä vuodesta, %*	-1,5	-1,7	-	+1,0	+2,7 %-yks.
Verkossa tai automaattisella raportoinnilla vastanneiden osuus vastanneista yritystiedonkeruissa, %	90	92	93	92	0 %-yks.
Verkossa vastanneiden osuus vastanneista henkilötiedonkeruissa, %	2	5	-	(1)	-4 %-yks.

* Tuottavuuslaskelmiin 2016–2017 on päivitetty lopulliset julkisten menojen hintaindeksit sekä korjattu maksullisen toiminnan painotusta vuosina 2016 ja 2017. Hintaan indeksin perusvuosipäivityksen yhteydessä on otettu huomioon lomarahojen leikkaukset vuosina 2016–2019.

Tilastokeskuksen kokonaistuottavuus heikkeni -2,8 prosenttia vuodesta 2017 vuoteen 2018. Julkisten menojen hintaindeksien perusvuoden vaihto ja siihen liittyvät uudistukset, kuten kilpailukyky sopimuksen (kiky) huomiointi, vaikuttivat erityisesti vuoden 2016 tuottavuuteen, joka muuttui +1,2:sta +0,2:een. Vuoden 2017 tuottavuus muuttui -3,2:sta -2,9 prosenttiin.

Vaikka tuottavuuden muutos on kahtena viime vuonna ollut samalla tasolla, niin tuottavuuden osa-alueet ovat muuttuneet hyvin eri tavalla. Vuonna 2018 tuotos kasvoi 5,3 prosenttia edellisestä vuodesta. Tuotoksen kasvussa edesauttoivat epäsäännöllisten ja harvemmin kuin kerran vuodessa tulevien julkistusten, arkistoitujen aineistojen ja EU-lainsäädäntöön liittyvien kokousmatkojen määrän kasvu. Vuonna 2017 tuotos säilyi ennallaan edelliseen vuoteen verrattuna.

Vuonna 2017 panosten kokonaiskäyttö kasvoi 2,9 prosenttia edellisvuodesta ja työpanos 1,7 prosenttia. Vuonna 2018 kokonaispanos kasvoi 8,4 ja työpanos 4,3 prosenttia. Lisäksi on otettava huomioon, että käyttöomaisuutta on aktivoitu taseeseen aiempia vuosia enemmän ja se näkyy poistoina tulevina vuosina.

Työn tuottavuus kasvoi prosentilla vuonna 2018, koska kokonaistuotos kasvoi nopeammin kuin työpanos. Vuonna 2017 tilanne oli päinvastoin ja työn tuottavuus heikkeni -1,7 prosentilla.

Maksullinen toiminta kasvoi seurantavuonna. Tuotos kasvoi 7 prosenttia ja panosten käyttö pieneni 9 prosenttia. Maksullisen toiminnan tuottavuus kasvoi 18 prosenttia. Ns. budjettirahoitteisen toiminnan tuottavuus heikkeni -5,3 prosenttia eli lähes saman verran kuin vuonna 2017 (-5,1 %).

Yritystiedonantajista 92 prosenttia vastasi tiedonkeruisiin verkossa tai automaattisella raportoinnilla. Osuus on sama kuin edeltävänä vuonna. Automaattista raportointia hyödynnetään entiseen tapaan kahdessa tiedonkeruussa. Yhteen maatalouden kirjanpito-ohjelmistoon (Wakka) on lisätty XBRL-raportointimahdollisuus.

Verkkovastaamisen osuus vastauksista henkilötiedonkeruissa	2016 toteuma	2017 toteuma	2018 toteuma
Aikuiskoulutustutkimus	-	66	-
Asuntojen ja omakotitalojen korjausrakentaminen	27	(20)	18
Asuntojen vuokrat	52	-	-
Palkansaajien kokema työsyryjä Suomessa (toimeksianto)	100	-	-
Työolotutkimus	-	-	(keruu kesken)
Vapaa-aikatutkimus (2016, pilotti)	(100)	53	-
Väestön tieto- ja viestintätekniikan käyttö - tutkimus	28	34	43

Seurantavuonna oli käynnissä 7 henkilötiedonkeruuta, joista kolmessa oli mahdollista vastata myös verkossa. Asuntojen ja omakotitalojen korjausrakentamisen tiedonkeruussa, joka saatiin loppuun vuonna 2018, verkkovastaajien osuus oli 18 prosenttia. Vuosittain tehtävän väestön tieto- ja viestintätekniikan käyttö -tilastossa verkkovastaajien osuus on noussut 9 prosenttiyksiköllä edellisestä vuodesta. Tiedot verkkovastaajien osuudesta kokonaisuudessaan saadaan vasta sen jälkeen, kun vuodelle 2019 jatkuvat tiedonkeruut valmistuvat.

Yhdistelmä tiedonkeruussa verkkokeruuta täydennetään esimerkiksi puhelimitse tehtävällä tietojen keruulla. Yhdistelmäkeruuta tukeva järjestelmä Ruuti valmistui seurantavuoden lopulla. Ruuti-järjestelmä otettiin tuotantokäyttöön tammikuun 2019 alussa. Ensimmäiset sitä hyödyntävät keruut ovat suomalaisten matkat ja kuluttajien luottamus. Näissä tilastoissa aloitetaan verkkokeruu vuoden 2019 alussa.

Yrityksille aiheutunut tiedonantorasitus 2016–2018

	2016 toteuma	2017 toteuma	2018 toteuma	2017–18 muutos
Tiedonantorasitus, htv	142	152	148	-3 %

* Tiedot ovat osittain arvioita, joita on päivitetty 2018 ja 2019. 2018 vastausrasite kysyttiin 71 prosentissa tiedonkeruuta.

Yritysten tiedonantorasitus seurantavuonna, 148 henkilötyövuotta, pieneni edellisestä vuodesta 3 prosentilla. 71 prosentissa yritystiedonkeruista kysyttiin erikseen kyselyn aiheuttamaa ajantarvetta. Tiedonkeruurasitus vaihtelee vuosittain, koska osa keruista tehdään määrävuosin. Vuonna 2018 rasi- tusta lisäksi erityisesti teollisuuden aineet ja tarvikkeet -kysely.

1.4.2 Toiminnan taloudellisuus

Mittari	2016 toteuma	2017 toteuma	2018 tavoite	2018 toteuma	2017–18 muutos
Kiinteiden kulujen osuus kokonaiskuluista, %*	74,9	73,6	68	71,0	-2,6 %-yks.
Tilastotietojen tuotantokulut tilastojulkistusta kohti, 1 000€	95,4	96,9	97	103,3	+7 %
Pinta-ala m ² /htv	14	15	-	13	-13 %

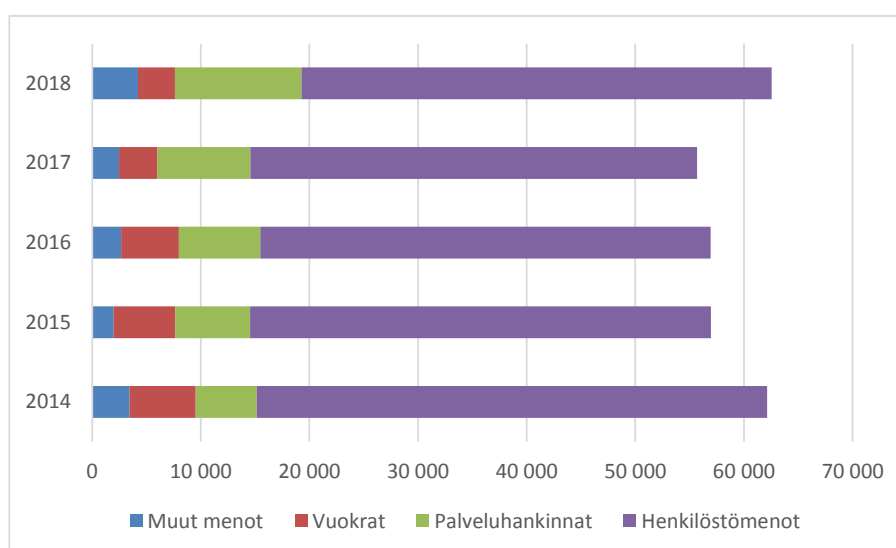
* Mittarin kokonaiskulut ovat tuotto- ja kululaskelman mukaiset kokonaiskulut. Vuokrien menot ovat samat kuin kulut. Palkoissa ei ole otettu huomioon lomapalkkavelan muutosta.

Kiinteiden kulujen osuus kokonaiskuluista kuvaa kuukausipalkkojen ja vuokrien osuutta tuotto- ja kululaskelman mukaisista kokonaiskuluista. Haastattelijoiden palkat eivät ole kiinteitä, koska käytetty työpanos vaihtelee työtilanteen mukaan.

Kiinteiden kulujen osuus kokonaiskuluista laski 2,6 prosenttiyksiköllä. Toimitilavuokrat pienenevät 0,1 miljoonalla eurolla (-4 %) edellisestä vuodesta. Kiinteä palkkaerä nousi 5 prosenttia. Palkkasumman noususta suurin osa johtuu kuukausipalkkaisten henkilöiden määrän kasvusta. Yhteensä kiinteät kulut kasvoivat 4 prosenttia. Muuttuvat kulut kasvoivat yhteensä 19 prosenttia. Tämä vaikutti eniten kiinteiden kulujen osuuden pienenemiseen. Strategian mukainen tavoite on ollut kasvattaa palveluostojen osuutta.

Tilastotietojen tuotantokulut tilastojulkistusta kohden kasvoivat 7 prosentilla. Julkistuksille kohdistettavat nettokulut kasvoivat lähes 8 prosenttia kokonaiskulujen kasvun vuoksi. Erityisesti kasvoivat palvelujen ostot. Tilastojulkistuksia oli seurantavuonna kuusi (1 %) enemmän kuin edellisenä vuonna. Maksulliseen toimintaan kohdistuvat kulut kasvoivat maksullisen toiminnan tuottojen myötä 9 prosenttia.

Tilastokeskuksen menojen rakenne 2014–2018, 1 000 €

Tilastokeskuksen kokonaismenot olivat toimintavuonna 62,6 milj. euroa. Kokonaismenojen määrä kasvoi edellisvuoteen verrattuna 6,9 milj. euroa. Suurimman menoerän muodostavat edellisten vuosien tapaan henkilöstömenot, joiden osuus oli 69 % kokonaismenoista. Palveluhankintojen osuus oli 19 % ja

siinä oli kasvua edelliseen vuoteen verrattuna 3,1 milj. euroa. Vuokramenoissa oli laskua edelliseen vuoteen verrattuna 0,1 milj. euroa ja vuokrien osuus oli 5,4 % kokonaismenoista. Muiden menojen osuus oli 6,7 %. Käyttöomaisuushankintoihin käytettiin 1,6 milj. euroa.

Toimitilavuokrat 2016–2018

Mittari	2016 toteuma	2017 toteuma	2018 toteuma	2017–18 muutos
Toimitilavuokrat, milj. €	5,3	3,5	3,4	-3 %

Toimitilajärjestelyt alkoivat henkilöstön väistömuutolla alkusyksyllä 2016. Paluu uusittuun toimitilaan ajoittui keväälle 2018. Samassa yhteydessä uusittiin kiinteistön kulunvalvonta-, rikosilmoitin- ja kameravalvontajärjestelmät. Eräitä yksityiskohtia jäi hoidettavaksi vuonna 2019.

Muutot ja tilan käyttöönotto sujuivat suunnitelmien mukaan. Käytettävissä oleva pinta-ala on noin 40 prosenttia ennen väistömuuttoa olleesta alasta. Käyttökokemusten mukaan tila vastaa hyvin suunniteltua ja se koetaan kokonaisuutena pääosin viihtyisäksi. Suurimpana haasteena olivat hankaluudet ja viivästykset ICT-infrastruktuurin asentamisessa sekä ongelmat tietoliikenneverkon, tiettyjen ohjelmistojen ja laitteiden toiminnassa.

Ongelmat uudistettujen toimitilojen tietotekniikan ja tietoliikenneyhteyksien kanssa koettelivat Tilastokeskuksen toimintavarmuutta. Tilastokeskus on Valtorin konesalin käyttöönoton (marraskuu 2017) myötä entistä riippuvaisempi Valtorin palveluiden laadusta, toimintavarmuudesta ja ongelmienratkaisukyvyistä. Ongelmat järjestelmien varmistuksen kanssa ovat aiheuttaneet vakaviakin tilanteita, koska ajantasaisia varmuuskopioita ei ole ollut käytettävissä. Verkon toimintavarmuuden selvittämiseksi elokuussa 2018 käynnistyi Valtorin, Telian ja Cygaten tekemä monitorointi, joka jatkuu edelleen. Toistaiseksi mitään ongelmia selittävää vikaa ei ole löydetty.

Tietoteknisten ongelmien ratkaiseminen on vienyt työaikaa ja on edellyttänyt järjestelyjä ja venymistä koko organisaatiossa, jotta tilastot on saatu tehtyä ja julkaistua suunnitellusti.

Valtorin toteuttama työasemien virtualisointiratkaisu otettiin käyttöön seurantavuoden puolivälissä. Valtorin identiteettihallintapalvelu Avain päätettiin ottaa käyttöön alkuvuonna 2019. Toimi-palvelunhallintaratkaisun käyttöönottoa selvitettiin, mutta päätettiin kalliin hinnan vuoksi siirtää myöhemmäksi.

Tilastokeskuksessa on tavoitteena hyödyntää valtionhallinnon yhteisiä järjestelmiä. Asian- ja dokumentinhallinnan kehittämishankkeessa kartoitettiin VirastoVAHVAn käyttöönoton edellytyksiä ja kustannuksia. Handi otettiin suunnitellusti käyttöön marraskuussa. Sen sijaan laskujen automaatioasteen nostamiseen ei pystytty panostamaan riittävästi.

Haastattelijat siirtyivät käyttämään huhtikuussa 2018 Kiekun ajanhallintaa erillisen järjestelmän sijasta. Lisäksi haastattelijat ottivat käyttöön matka- ja kuluhallinnan järjestelmän M2. Kaikkien matkalaskujen asiatarkestus siirrettiin Palkeisiin.

Green Office -seuranta 2016–2018

Mittarit	2016 toteuma	2017 toteuma	2018 toteuma	2017–18 muutos
Toimistopaperin kulutus				
- A4 paperin ostomäärä, riisiä	1 000	1 680	0	-100 %
Energiankulutus				
- Sähkö, MWh	2 869	2 466	-	-
- Kaukolämpö, MWh	2 658	3 265	-	-
- Kaukokylmä, MWh	651	477	-	-
- Yhteensä, MWh	6 158	6 208	-	-

Tilastokeskuksen ympäristöpäämääriä ovat ympäristökuormituksen sekä materiaali- ja energiakustannusten vähentäminen. Tilastokeskus läpäisi 4.9.2015 WWF:n tekemän Green Office -toimistotarkastuksen ja sai luvan käyttää ympäristömerkkiä vuoteen 2018 saakka.

Vuosi 2018 on Tilastokeskuksen mittaushistorian ensimmäinen, kun toimistopaperia ei ostettu. Edellisen vuoden varasto loppuneen helmikuussa 2019. Paperin vähäinen kulutus on tehnyt ostomäärämittarista huonosti käyttöä kuvaavan. Jatkossa on selvitettävä mahdollisuutta siirtyä paperin käytön mittaamiseen. Toisaalta paperinkulutusta pitävät edelleen yllä esimerkiksi tiedonantajaviestinnässä tarvittavat painatuspalvelut, jotka ostetaan ulkopuoliselta palveluntarjoajalta.

Energiankulutusluvut koskevat koko kiinteistöä, vaikka siitä on ollut Tilastokeskuksen käytössä lokakuusta 2016 alkaen vain osa. Vuodelta 2018 energiankulutuksesta ei enää ole saatavissa tietoja.

1.4.3 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Mittari	2016 toteuma	2017 toteuma	2018 tavoite	2018 toteuma	2017–18 muutos
Maksullisen toiminnan tuotot, 1 000 €	8 561	7 452	7 500	7 972	+7 %
Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus, % *	114	125	100	122	-3 %-yks.

* Tavoite on keskiarvo vuosille 2018–2020.

Maksullisen toiminnan tuottotavoite 7,5 miljoonaa euroa ylitettiin lähes 0,5 miljoonalla eurolla. Tuotot kasvoivat 7 prosentilla edellisestä vuodesta.

Kustannusvastaavuus oli 122 prosenttia. Se ylitti selvästi tavoitteen, mutta pieneni edellisestä vuodesta 3 prosenttiyksiköllä. Kustannusvastaavuus on kuitenkin edelleen selvästi tavoiteltua suurempi. Yhteiskustannusten osuus säilyi edellisen vuoden tasolla 50 prosentissa.

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma 2016–2018

	1 000 €	2018 toteuma	2018 tavoite	2017 toteuma	2016 toteuma
TUOTOT					
Maksullisen toiminnan tuotot					
Maksullisen toiminnan myyntituotot		7 972	7 500	7 452	8 342
Maksullisen toiminnan muut tuotot		0	0	0	219
Tuotot yhteensä		7 972	7 500	7 452	8561
KOKONAISKUSTANNUKSET					
Erilliskustannukset					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		26	30	7	17
Henkilöstökustannukset		2 817	3 300	2 686	3 304
Vuokrat		14	20	5	208
Palvelujen ostot		234	300	203	153
Muut erilliskustannukset		170	250	84	229
Erilliskustannukset yhteensä		3 261	3 900	2 985	3 911
Osuus yhteiskustannuksista					
Tukitoimintojen kustannukset		2 184	2 300	1 982	2 323
Poistot		116	150	71	43
Korot		0	0	0	1
Muut yhteiskustannukset		961	1 150	909	1 213
Yhteiskustannusten osuus yhteensä		3 261	3 600	2 962	3 580
Kokonaiskustannukset yhteensä		6 522	7 500	5 947	7 491
Kustannusvastaavuus		1 450	0	1 505	1 070
Kustannusvastaavuus, %		122,2	100,0	125,3	114,3

Suurin kustannuserä, henkilöstökustannus, kasvoi edellisestä vuodesta 5 prosenttia, mutta oli selvästi tavoitetta pienempi. Henkilöstökustannus kasvoi 2 prosenttiyksikköä vähemmän kuin tuotot. Helmikuussa 2017 alennettiin laskutettavan työn tuntihintaa 5 eurolla. Alennus koski uusia ja uusittavia sopimuksia, joiden hinnoittelu perustui tehtyihin työtunteihin. Alennus perustui yleiskustannusten, erityisesti toimitilakustannusten, pienenemiseen. Vaikutus kustannusvastaavuuteen oli kuitenkin melko pieni.

Tuotot tuoteluokittain 2016–2018

Mittari	2016 toteuma	2017 toteuma	2018 toteuma	2017–18 muutos, %
1. Julkaisut	194	142	78	-45
2. Tietokantapalvelut	669	774	702	-9
3. Vakiotuotteet	188	193	199	+3
4. Toimeksiantopalvelut	6 474	5 685	6 258	+10
4.1 Tilastointipalvelut	2 044	1 340	2 246	+68
4.2 Asiakaslähtöisesti räätälöidyt konseptituotteet	1 078	1 245	1 271	+2
4.3 Erityisselvitykset ja tietopalvelutoimeksiannot	2 704	2 380	1 878	-21
4.4 Tutkijapalvelut ja tutkimusaineistot	645	720	863	+20
5. Koulutus- ja asiantuntijapalvelut	696	554	723	+31
Muut tulot, esim. tilavuokrat	341	104	11	-89
Yhteensä	8 561	7 452	7 972	+7

Painojulkaisuista saadut tulot ovat vähentyneet edelleen painojulkaisujen lopettamisen myötä. Vuoden 2017 lopulla ilmestyi viimeinen painettu Tieto&trendit-lehti, vuonna 2018 vastaavia sisältöjä julkaistiin verkossa maksutta.

Tietokantapalveluiden tuoteluokassa maaseutuindikaattoreista saatavat tulot kasvoivat 30 000 eurolla (+48 %) edellisestä vuodesta. Useimmista erillisistä tietokantapalveluista saadut tulot kuitenkin vähenivät niin, että tuoteluokasta saadut tulot vähenivät 72 000 euroa.

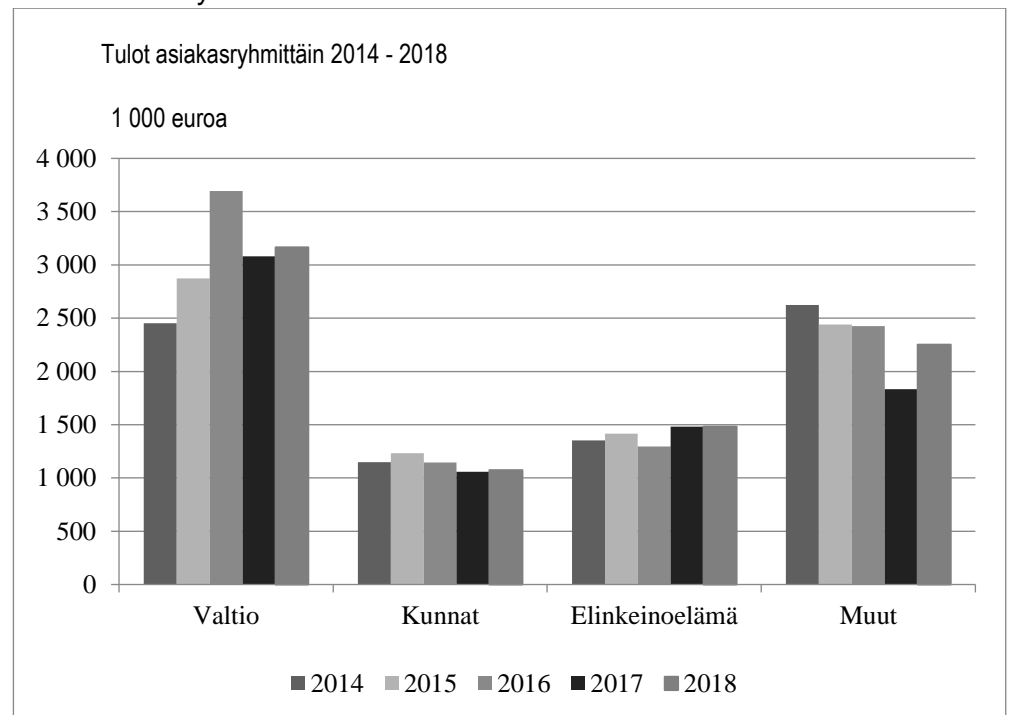
Tilastointipalvelut jatkoivat kasvua. Vuonna 2016 tuottoa kasvattivat kaksi poikkeuksellisen isoa toimeksiantoa. Seurantavuonna isoin toimeksianto oli ESS2018 (European Social Survey). Lisäksi oli lukuisia muita toimeksiantoja kuten sukupolvien ketju, päihdekysely, rahapelaaminen ja työolobarometri.

Asiakaskohtaisesti räätälöidyt konseptituotteet ovat usein vuodesta toiseen jatkuvia sopimuksia. Erityisselvitykset ja tietopalvelutoimeksiannot vähenivät edelleen, mutta niiden kohdalla kyse on ennemminkin tasaisesta vähenemisestä eikä yksittäisistä isoista toimeksiannoista.

Tutkijapalveluiden käytöstä saadut tulot kasvoivat jopa nopeammin kuin edellisenä vuonna. Tutkijapalveluiden osuus oli 11 prosenttia koko maksullisen toiminnan tuotoista. Tavoitteena on ollut pitää hinnat tutkijoille kohtuullisina, tarjota laadukkaasti kuvattuja arkistoituja tilastoaineistoja tutkimuskäyttöön sekä kehittää edelleen mikrosimulointimallia. Tutkijapalveluiden laadukkaan toiminnan keskeinen edellytys on laadukas tilastotuotanto ja saumaton yhteistyö tilastojen eri aihealueiden asiantuntijoiden kanssa. Myös palvelun aineistojen laajentaminen muiden organisaatioiden tiedoilla on osa kehittämistoimenpiteitä

Koulutus- ja asiantuntijapalveluiden tuottojen kasvu selittyy erityisesti kuntien automatisoidun talousraportoinnin laajalla koulutuksella. Koulutuspalvelut vähenivät väestömuuton aikana, mutta ovat jälleen kasvussa. Koulutus- ja asiantuntijapalveluiden tuotoista suurin osa tulee kansainvälisestä konsultoinnista ml. kansainvälisen hintavertailun koordinointi.

Tulot asiakasryhmittäin 2014–2018

Asiakasryhmittäisen tarkastelun mukaan vuonna 2018 tulot ryhmältä muut kasvoivat 23 prosenttia. Vuotta aiemmin vastaava vähennys oli 24 prosenttia. Valtiolta saadut tulot kasvoivat 3 ja kunnilta 2 prosenttia.

1.4.4 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustavuusvastaavuus

Mittari	2016 toteuma	2017 toteuma	2018 tavoite	2018 toteuma	2017–18 muutos
Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot, 1 000 €	1 224	1 931	2 000	2 227	+15 %
Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus, %	33	41	35	39	-2 %-yks.

Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot seurantavuonna olivat 15 prosenttia suuremmat kuin edellisenä vuonna. Euromääräinen kasvu oli 296 000 euroa. Tuotot EU:lta säilyivät ennallaan ja olivat 1,2 miljoonaa euroa. Muilta toimijoilta saatu rahoitus kasvoi 39 prosenttia eli 0,3 miljoonaa euroa. Tuottoja toivat useat erilliset hankkeet, mutta suurin yksittäinen oli Pohjoismaiden rajoja ylittävää liikkuvuutta ja etuuksia koskeva tilastoeselvitys (Nordmob, 254 000 €). Hankkeen rahoittaja on Pohjoismaiden ministerineuvosto.

Kustannusvastaavuus laski 2 prosenttiyksiköllä edellisestä vuodesta, mutta oli edelleen selkeästi yli tavoitteen. Erilliskustannukset kasvoivat 25 prosenttia. Henkilökustannukset nousivat 20 prosenttia ja euromääräisesti eniten (0,4 miljoonaa euroa). Suhteellisesti nousivat eniten muut erilliskustannukset (339 %, 0,15 miljoonaa euroa). Yhteiskustannusten nousu oli 22 prosenttia.

Monet yhteisrahoitteisen toiminnan hankkeet ovat joko EU-asetusten toimeenpanoon tai jatkuvaan tilastotuotantoon kuuluvia hankkeita. Tämän vuoksi kustannusvastaavuustavoitteessa on joustettu; ulkopuolelta saatu rahoitus on kuitenkin tukenut hankkeiden toteutumista.

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma 2016–2018

1 000 €	2018 toteuma	2018 tavoite	2017 toteuma	2016 toteuma
Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot				
Muilta valtion virastoilta saatu rahoitus	534	400	389	33
EU:lta saatu rahoitus	1 208	1 100	1 199	1 084
Muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus	485	500	343	0
Yhteisrahoitteisen toiminnan muut tuotot	0	0	0	107
Tuotot yhteensä	2 227	2 000	1 931	1 224
Yhteisrahoitteisen toiminnan erilliskustannukset				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	9	10	1	1
Henkilöstökustannukset	2 542	2 650	2 124	1 666
Vuokrat	0	0	0	0
Palvelujen ostot	448	450	388	241
Muut erilliskustannukset	193	200	44	69
Erilliskustannukset yhteensä	3 192	3 310	2 557	1 977
Yhteisrahoitteisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista				
Tukitoimintojen kustannukset	1 839	1 650	1 424	1 030
Poistot	53	50	31	20
Korot	0	0	0	0
Muut yhteiskustannukset	685	700	660	653
Yhteiskustannusten osuus yhteensä	2 577	2 400	2 115	1 703
Kokonaiskustannukset yhteensä	5 768	5 710	2 115	3 679
Omarahoitusosuus	-3 540	-3 710	-2 740	-2 455
Omarahoitusosuus, %	61,4 %	65,0 %	58,7 %	66,7 %

1.5 Tuotokset ja laadunhallinta

1.5.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

Mittari	2016 toteuma	2017 toteuma	2018 tavoite	2018 toteuma	2017–18 muutos
Tilastojulkistusten määrä, kpl	548	550	556	556	+1 %
Vierailukertoja Tilastokeskus.fi-palvelussa, 1 000 kpl/kk	276	***342	325	335	-2 %
EU-raportoinnit ja kv. kyselyt, kpl	817	845	840	838	-1 %
Toimeksiantopalveluiden määrä (yli 500 €), kpl *	tieto ei saata-vissa	1 011	900	963	-5 %
Tutkijapalveluiden käyttöluupahakemusten lukumäärä, kpl **	243	473	520	468	-1 %
Tutkijapalveluiden voimassaolevien käyttöluupien määrä vuoden lopussa	744	1 049	-	1 247	+19 %
Tutkijapalveluiden tietopalvelusopimusten määrä (yli 500 €), kpl	193	132	-	121	-8 %

*Tieto vuodelta 2016 puuttuu järjestelmävaihdoksen vuoksi.

**Vuoden 2016 osalta lukumäärätiedot on muodostettu kahdesta eri lähteestä. Järjestelmien kirjauskäytänteissä oli merkittäviä eroja, joten luku käyttöluupahakemusta lukumäärästä on suuntaa antava. Tieto vuodelta 2017 on CRM:stä, eikä ole vertailukelpoinen edellisiin vuosiin.

*** Tieto päivitetty seurannan 2018 yhteydessä.

Tilastokeskuksen tilastotuotanto jatkui lähes ennallaan. Julkistusmäärä kasvoi edellisestä vuodesta kuudella julkistuksella. Ensimmäistä kertaa julkistettiin kotitaloustuotannon arvo -tilasto. Se kuvaa kansantalouden tilinpidon kuvausalueen ulkopuolista kotitaloustyötä ja täydentää siten kansantalouden tilinpitoa.

Lisäksi joulukuussa 2018 Tilastokeskus julkaisi ensimmäisen kokeellisen tilaston, joka koski globaaleja arvoketjuja ja toimintojen ulkoistamista ulkomaille. Kokeelliset tilastot kuvaavat uusia ilmiöitä tai perustuvat uudenlaiseen dataan. Kokeellisten tilastojen laskentamenetelmät tai tietosisältö voivat olla vielä kehitysvaiheessa.

Yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilastossa julkaistiin ensimmäiset tilastolliseen yritysüksikkökäsitteeseen perustuvat tiedot joulukuussa 2018. Tähän asti tiedot perustuivat vain oikeudellisiin yksiköihin (y-tunnuksiin).

Tilastokeskus.fi-palvelu ja StatFin-tietokanta ovat tilastotietojen julkistamisen pääväylät. Uusia datoja ei ole avattu, mutta avoimena datana jo oleviin tietoihin on lisätty tuoreimmat tiedot.

Tilastokeskus.fi:n käyttäjämäärät ovat olleet vuoden loppupuolella keskimäärin hieman pienempiä kuin alkupuolella vuotta. Vuosi 2017 oli tässä suhteessa poikkeus. Vierailukertojen kahden prosentin vähennys vuodesta 2017 vuoteen 2018 selittyy loppuvuoden kävijämäärien erolla. Mahdollisesti Suomi100-viestintä lisäsi kävijämääriä vuonna 2017.

Raportointien määrä EU:lle ja muiden kansainvälisten kyselyiden määrä vähenivät prosentilla edellisestä vuodesta. Seurantavuonna raportoinneista 97 prosenttia perustui säädöksiin tai sopimuksiin.

Toimeksiantopalveluiden määrä seurantavuonna oli 963, mutta väheni viidellä prosentilla edellisestä vuodesta. Toimeksiannoista saatavat tuotot kuitenkin kasvoivat 10 prosenttia. Toimeksiannoista 62 prosenttia oli jatkuvia sopimuksia. Kasvua on viisi prosenttiyksikköä edellisestä vuodesta. Loput 43 prosenttia on kertaluonteisia toimeksiantoja.

Tutkijapalveluissa kysyntä on jatkunut vilkkaana. Voimassaolevien käyttöluoppien määrä vuoden lopussa kasvoi 19 prosenttia edellisestä vuodesta, sopimuksia oli 1 247 (2017: 1 049 ja 2016 744). Käyttölupahakemuksia tuli seurantavuonna 468. Se on 5 hakemusta vähemmän kuin edellisenä vuonna. Tietopalvelusopimuksia, joiden arvo oli yli 500 euroa, oli vuoden lopussa 121. Tietopalvelusopimusten määrä on ollut laskusuunnassa. (2017: 132 ja 2016: 193). Tähän on saattanut vaikuttaa käsittelyaikojen pituus ja henkilöstön vaihtuvuudesta johtuva henkilöstövajaus.

SISU-mikrosimulointimallia hoitavan tiimin henkilöstötilanne on ollut haasteellinen. Etenkin seurantavuoden loppupuolella mallin toiminta ja ajantasaisuus on priorisoitu kehittämistyön kustannuksella.

Mittari	2016 toteuma	2017 toteuma	2018 toteuma	2017–18 muutos, %
Seuraajien määrä Twitterissä, kpl	5 153	6 829	8 297	+21 %
Tilastotohtorin seuraajien määrä Facebookissa, kpl	4 871	7 096	7 521	+6 %
Seuraajien määrä LinkedInissä, kpl	1 897	2 444	3 508	+44 %
Blogikirjoitusten määrä, kpl	32	31	48	+55 %
Dorian* latausten määrä, kpl	68 739	67 475	152 618	+126 %

*Doria on Suomen kansalliskirjaston digitaalisten aineistojen julkaisujärjestelmä.

Tilastokeskus on jatkanut aktiivista someviestintää. Eri somekanavien seuraajamäärät ovat kasvaneet. Somessa on julkaistu myös 78 videota.

Vuosina 2017–2018 digitoituista SVT-julkaisuista (noin 19 600 kpl ja 1,1 miljoonaa sivua) on kansalliskirjaston Doria-palvelussa saatavilla 10 904 julkaisua. Latausten määrät kasvoivat 126 prosenttia edellisvuodesta.

Tieto&trendit-konsepti uudistettiin. Uudet verkkosivut julkistettiin toukokuussa 2018. Uutena julkaisumuotona pilotoitiin myös videoita. Tieto&trendit-sivustolla julkaistiin 59 artikkelia ja 48 blogikirjoitusta. Blogikirjoitusten määrä kasvoi 55 prosentilla edellisestä vuodesta. Tilastokeskuksen Tieto&trendit-sivustolle myönnettiin Tilastokeskuksen ensimmäinen saavutettavuus huomioitu -leima 25.8.2018.

Tavoitteena on tilastojen luku- ja käyttötaidon parantaminen. Tilastokeskus on järjestänyt 2017–2018 kansalliset tilasto-olympialaiset, joiden rahoitukseen Eurostat osallistui. Vuosina 2018–2019 Tilastokeskus ohjaa kansainvälistä ISLP (International Statistical Literacy Project) -projektia. Lisäksi Tilastokeskus osallistuu Tilastrofi-hankkeeseen (Lasten tilastollinen vuosikirja) yhteistyössä Summamutikkakeskuksen ja Helsingin matikkamaan kanssa sekä StarT yhteistyöhön LUMA-keskuksen kanssa.

Tilastokeskus osallistui Helsingin yliopiston tilastotieteen opiskelijoiden (Moodi ry.) järjestämään Data Science -päivään. EU-rahoitteisen GEOSTAT3-hankkeen puitteissa syksyllä 2018 järjestetty tilastotuotannon ja paikkatietojen integrointiin keskittyvä EFGS-konferenssi onnistui erinomaisesti ja sai positiivista palautetta.

Lisäksi Tilastokeskus järjesti Kotitaloustilastointia 50 vuotta -seminaarin. Sen yhteydessä julkistettiin kymmenen artikkelin kokoelma kotitalouksien toimeentulosta sekä erillinen Oma talous -laskuri.

Tilastokeskus osallistuu aktiivisesti EU:n tilastosäädösten valmisteluun. EU:n neuvoston tilastotyöryhmässä käsiteltiin vuonna 2018 kahdeksaa komission ehdotusta Euroopan parlamentin (EP) ja neuvoston asetuksiksi. Osa asetuksista koskee Tilastokeskusta ja osa muita virallisia tilastontuottajia.

Seurantavuoden aikana saatiin päätökseen maatilatilastoasetus sekä rautatieliikennettä ja sisävesiliikenteen tavarankuljetusta koskevien tilastoasetusten uudelleenlaadinta. Lisäksi neuvoteltiin alustavat kompromissit EP:n ja neuvoston kesken IESS-asetuksesta (henkilöitä ja kotitalouksia koskevien otospohjaisten tilastojen puiteasetus) ja bruttokansantuloasetuksesta, mutta molemmissa on vielä tarve täsmentää joitain säännöksiä EP:n kanssa. Komissio antoi ehdotuksen FRIBS-asetukseksi (yritystilastojen puiteasetus) maaliskuussa 2017, mutta sen käsittely käynnistyi todenteolla vasta 2018 alkuvuonna puheenjohtajamaiden muiden prioriteettien vuoksi, ja joulukuussa siitä saavutettiin kompromissi jäsenmaiden kesken. Heinäkuussa alettiin käsitellä ehdotusta muuttoliikettä ja kansainvälistä suojelua koskevan tilastoasetuksen muuttamisesta, ja siitä saavutettiin kompromissi jäsenmaiden kesken jo syyskuussa. Kesäkuussa komissio antoi ehdotuksen sisämarkkinaohjelma-asetukseksi, jonka osana on Euroopan monivuotinen tilasto-ohjelma vuosille 2021–2027. Ohjelman sisällöstä saavutettiin kompromissi jäsenmaiden kesken loppuvuonna, mutta EU:n monivuotisesta rahoituskehiksestä riippuvat kohdat ovat auki.

Neuvoston ns. puheenjohtajan ystävät -ryhmässä käsiteltiin kokooma-asetusta, jolla mukautettaisiin noin 170 eri alojen EP:n ja neuvoston asetusta Lissabonin sopimuksen säädösinstrumentteihin. Mukana on 24 tilastoasetusta, ja niitä työstettiin yhteistyössä valtioneuvoston kanslian kanssa.

Suomi on EU:n puheenjohtajamaa vuoden 2019 jälkimmäisen vuosipuoliskon. Valmistautuminen käynnistyi seurantavuoden lopulla.

1.5.2 Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu

Mittari	2016 toteuma	2017 toteuma	2018 tavoite	2018 toteuma	2017–18 muutos
Oikea-aikaisten julkistusten osuus julkistuksista, %	95	97	97	94	-3 %-yks.
Myöhästyneiden julkistusten osuus julkistuksista, %	2,9	2,2	2	4,3	+2,1 %-yks.
Virheettömien julkistusten osuus julkistuksista, %	94	95	96	91	-4 %-yks.
Vuosijulkistusten julkaisuviive, vk	41,5	42,1	42,9	43,1	+1,0 vk
Neljännesvuosijulkistusten julkaisuviive, vk	9,3	9,2	9,3	9,4	+0,2 vk
Kuukausijulkistusten julkaisuviive, vk	5,1	5,1	5,0	5,1	0,0 vk

Pääosa tilastotuotannosta on pystytty hoitamaan suunnitellusti ja aikataulussa toimintaympäristön haasteista huolimatta. Ongelmia ovat aiheuttaneet muun muassa eräiden tietotoimitusten viiveet ja saatujen aineistojen laatu sekä henkilöstön vaihtuvuus. Lisäksi käynnissä oli eräitä omia järjestelmä uudistuksia. Tietojärjestelmien ja työvälineiden toistuva toimimattomuus ja tietotekniset ongelmat hidastivat ja vaikeuttivat työntekoa, lisäsivät työn paineisuutta ja kiirettä ja johtivat virheisiin ja viiveisiin. Tietoteknisiä ongelmia on saatu ratkaistua yhteistyössä Valtorin kanssa.

Seurantavuonna julkistusaikataulu piti 94-prosenttisesti. Tulos jäi tavoitteesta ja oli hieman heikompi kuin kuutena edellisenä vuotena. Myöhästyneitä julkistuksia oli 24 (2017:12 ja 2016: 16). Seitsemän myöhästyneen julkistuksen julkistusajankohta muutettiin alle seitsemän vuorokautta ennen voimassa olevaa julkistamispäivää (ns. kriittinen myöhästyminen). Lisäksi julkistuksista 2 siirrettiin seuraavalle vuodelle ja 3 peruuntui. Aikaistettuja julkistamisia oli 6 (2017:3 ja 2016:11). Suunnittelemattomasti ilmestyi yksi julkistus, kuten kahtena edellisenäkin vuonna.

Virheettömien julkistusten osuus pieneni ollen 91 prosenttia. Vähennystä edelliseen vuoteen on 4 prosenttiyksikköä. Tavoitteesta jäätin 5 prosenttiyksikköä. Kiire, inhimillinen virhe tai näppäilyvirhe oli syynä noin puoleen virheistä (48 %). 30 prosentissa virhe oli aineiston käsittelyssä tai koodauksessa. Ulkopuoliseen aineistoon ja sen puutteelliseen tarkistamiseen liittyi 22 prosenttia virheistä.

Virheiden määrä oli loppuvuonna pienempi kuin alkuvuonna. Toisaalta alkuvuonna paljastui edeltäviltä vuosilta eräitä julkistuksissa toistuvia virheitä, jotka lisäävät virhemäärä. Maaliskuussa 2018 tehdyissä julkistuksissa oli virheitä selvästi enemmän kuin julkistuksissa keskimäärin. Maaliskuussa myös tietotekniset ongelmat olivat laajoja.

Julkistusten myöhästymisistä 10 koski väestötilastoja. Väestön ennakkotilaston tuotanto- ja aineisto-ongelmat loppuvuonna 2017 näkyivät keväällä 2018 viiveinä väestönmuutostilastojen vuosiaineistojen muodostamisessa. Tämä johti väestönmuutostilastojen aikataulujen viivästyttämiseen tilastojen laadun varmistamiseksi.

Julkaisujen myöhästymiset koskivat enimmäkseen vuositilastoja. Vuositilastojen julkaisuviive oli viikon pidempi kuin vuotta aikaisemmin. Tavoitteesta jäätin vain 0,2 viikkoa. Ero tavoitteeseen oli 0,1 viikkoa sekä neljännesvuosi- että kuukausitilastoilla.

Kuntataloustilasto valmistui vuonna 2018 yli kuukautta aikaisemmin kuin vuonna 2017. Nopeutuksen mahdollistamisesta kuuluu kiitokset myös tiedon toimittajille kunnissa ja kuntayhtymissä.

Suhdannelastojen kehittäminen kokonaisuutena oli iso yhteisponnistus, jonka tuloksena toteutettiin perusvuoden vaihdot liikevaihto- ja palkkasummakuvaajissa sekä volyyymi-indekseissä ja uusissa tilauksissa. Lisäksi volyyymi-indeksien laskennassa otettiin käyttöön uusi tuotantjärjestelmä. Nopeutetulla aikataululla tuotettuja tietoja on toimitettu Eurostatille ja kansantalouden tilinpitoon kevästä 2018 lähtien.

Pohjoismaista yhteistyötä on tehty Nordic Mobility -hankkeessa. Suunniteltuja tietoluovutuksia ovat vaikeuttaneet maiden tietoluovutuksia koskevien säädösten erilaisuus. Hanke on kuitenkin jo mahdollistanut tutkintorekisterin tietojen täydentämisen pohjoismaisen tiedonvaihdon avulla.

Riippuvuus ulkopuolisten aineistojen saatavuudesta ja laadusta aktualisoitui usean tilaston osalta, minkä vuoksi aikatauluja jouduttiin muuttamaan. Uusista aineistoista KOSKI-palvelun laatua ei voitu riittävästi varmistaa opetushallinnolta saatavien testiaineistojen myöhästymisen ja niiden tarkkuustason vuoksi. Tarkkuustasoltaan riittäviä testiaineistoa saadaan vuonna 2019. Tiedonkeruita ei voitane supistaa odotetussa laajuudessa vuonna 2019.

Verohallinnon Valmis-hankkeeseen liittyvien muutosten seurauksena lopettaneiden yritysten tietoja ei julkaistu ja kansantalouden tilinpidon hyödyntämän yritysaineiston laatu ei yltänyt tavanomaiselle tasolle. Verohallinnon gentax-muutokset aiheuttivat ongelmia tilastotuotannossa ja yritysrekisterin yksikkötasoisissa tietotoimituksissa asiakkaille oli virheitä ja viiveitä.

Ympäristöministeriön hallinnonalan YLVA-aineiston laatuongelmat ovat pahentuneet. Vaikutuksia on energia- ja ympäristötilastojen sekä kasvihuonekaasujen inventaarioyksikön tilastoihin.

Kansallisen tulorekisterin hyödyntämiseen on valmistauduttu. Tulorekisterin testiaineisto ei vastannut sisällön kattavuudelta Tilastokeskuksen tarpeita. Testaamisessa ei päästy niin pitkälle kuin olisi toivottu.

Kuluttajahintaindeksin tuotannossa otettiin käyttöön muun muassa apteekkien ja Alkon maksupäätte-aineistoja (massa-aineistot) sekä kehitettiin uusia menetelmiä, jotka mahdollistavat massa-aineistojen käytön indeksituotannossa. Aineistojen avulla voidaan vähentää haastattelukustannuksia ja parantaa laatua pienentämällä kuluttajahintaindeksin substituutioharhaa.

Suorien tiedonkeruiden vastausasteiden heikkeneminen entisestään aiheutti ongelmia tilastotietojen edustavuudelle ja luotettavuudelle. Vuonna 2017 tehdyn EU-aikuiskoulutustutkimuksen vastausosuus oli niin alhainen, ettei toimeenpanoasetuksen tarkkuusvaatimuksia täytetty. Asiasta tuli vuonna 2018 Eurostatin pääjohtajan huomautus. Vastaushalukkuuden heikkeneminen myös nostaa erityisesti haastattelijoiden tekemien tiedonkeruiden kustannuksia, kuten esimerkiksi avointen työpaikkojen ja kuluttajabarometrin kohdalla tapahtui. Haastattelijatyöpanosta ei kaikin osin ollut käytettävissä riittävästi kohtuullisen vastausasteen saavuttamiseksi.

Kahdessa henkilötiedonkeruussa on testattu insentiivejä. Seurantavuonna järjestettiin muun muassa kaksi lahjakorttiarvontaa. Insentiivikokeilu nosti jälkimmäisen tiedonkeruun vastausosuutta 4–5 prosenttiyksikköä. Valtioneuvoston kanslia myönsi kunniamaininnan kansalaisten motivointi tilastokyselyihin vastaamisessa -kokeiluista.

Ölly- ja biopolttoaineala ry:n toiminta ja öljytuotteiden tilastointi päättyi vuonna 2018. Öljyalan yritysten, TEM:n ja VM:n pyynnöstä Tilastokeskus aloitti korvaavan tiedonkeruun ja tilastotuotannon. Tilastokeskus julkaisi ensimmäiset tilastot vuoden 2018 lopulla. Öljytuotteiden joulukuun hinnat julkistettiin saman kuukauden eli joulukuun viimeinen päivä.

Tiedonkeruusiin on tehty lukuisia muutoksia. Hyödyketilaston ja teollisuuden aineiden ja tarvikkeiden keruut on eriytetty omiksi keruikseen. Liiketoimintayksikkötiedustelun tietosisältöä karsittiin ja tarvittavat tiedot kerättiin toisen yritystiedonkeruun yhteydessä. Ympäristönsuojelumenojen keruun tietosisältöä supistettiin.

XBRL-raportointimahdollisuus on lisätty Wakkaan, joka on kaupallinen maatilojen kirjanpito ohjelmisto. Tullin Lipre-aineisto ei ole vielä käytettävissä.

Teollisuustuotannon volyymi-indeksissä otettiin käyttöön uusi tuotantojärjestelmä, jonka arvioidaan mahdollistavan otoskoon pienentämisen vuonna 2019.

Toukokuussa 2018 voimaan tullut yleinen tietosuoja-asetus on aiheuttanut runsaasti lisätyötä. Suurin osa tarvittavista muutoksista saatiin tehtyä seurantavuonna. Henkilötason tietojen tarkastuspyyntöihin vastaaminen oli alkuvaiheessa työlästä, kunnes saatiin kehitettyä sujuva toimintamalli.

Asunto-osakeyhtiöiden kaupankäynnin sähköistys ja kiinteistöverotuksen uudistushanke etenevät Tilastokeskuksen osalta suunnitellusti.

Kiinteistöverotuksen uudistukseen liittyen rakennusluokitus uudistettiin. Uusi luokitin julkaistiin joulukuussa 2018. Luokittimen komponentit ovat avoimesti käytettävissä GitHub-palvelussa. Maakunta- ja sote-uudistuksen viivästyminen johti maakuntavaalitulaston valmistelutyön keskeyttämiseen.

Kehittämistoiminnan riski oli projektien yhtäaikainen suuri määrä ja keskinäiset riippuvuudet, mikä vaikeuttaa työn resursointia ja resursien oikea-aikaista kohdentamista. Toinen tunnistettu riski ovat liian pienet resurssiarviot suhteessa suunniteltuihin tehtäviin. Kolmas riski oli tietoarkkitehtien riittävyys. Näistä kaksi ensimmäistä riskiä ovat kohtuullisesti hallinnassa. Ongelmia on ollut yksittäisissä projekteissa ja eräiden asiantuntijoiden ylikuormittumisessa. Joiltain osin on jouduttu tinkimään tavoitteista. Tietoarkkitehtitoiminnassa on ollut vaihtuvuutta, rekryointivaikeuksia ja alimiehitystä. Loppuvuonna tietoarkkitehtirekryoinnit onnistuivat.

Elokuussa Tilastokeskusta työllisti sähköpostitse levinnyt huijausviestikampanja. Myös Ruotsin ja Tanskan tilastovirastot olivat vastaavan kampanjan kohteena. Kansalaiset ottivat huijausviestien vuoksi virastoon yhteyttä yli 300 kertaa. Tilastokeskus teki asiasta rikosilmoituksen ja ilmoituksen Viestintävirastolle. Huijausviestit häiritsevät asianmukaisen viestinnän uskottavuutta ja luotettavuutta.

Vuonna 2018 valmistui 8 tilastojen läpivalaisua ja yksi temaattinen läpivalaisu. Jälkimmäisen kohteena oli neljännesvuositilinpäiden kausitasoituskäytännöt. Tilastojen läpivalaisuista kaksi kohdistui Luken ja yksi Terveystieteiden tutkimuskeskuksen (THL) tilastoihin. Viisi arvioijaa oli Tilastokeskuksen ulkopuolta muista tilastoja tuottavista organisaatioista. Läpivalaisujen havainnot olivat muun muassa henkilöstön hyvä osaaminen, joka toisinaan yhdistyi puutteelliseen dokumentointiin. Varahenkilöjärjestelyt ja tehtävien riittävä resursointi muodostavat usein riskin. Sidosryhmäyhteistyö tai asiakaspalvelu oli tunnistettu vahvuudeksi muutamassa läpivalaisuissa.

1.6 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen¹

Henkilöstörakenne

Henkilöstön määrätietoja 2016–2018

Mittari	2016 toteuma	2017 toteuma	2018 tavoite	2018 toteuma	2017–18 muutos
Henkilötyövuodet*	739	752	770	784	+4 %
- kuukausipalkkaiset	633	656	665	675	+3 %
- haastattelijat	107	96	105	109	+14 %
Henkilötyövuosien muutos, %	+0	+2	+2	+4	+2 %-yks.
- kuukausipalkkaiset	-2	+4	+1	+3	-1 %-yks.
- haastattelijat	+18	-10	+9	+14	+24 %-yks.
Harjoittelijoiden määrä, htv	10	9	-	9	0 %
Henkilöstömäärä 31.12.	812	840	-	845	+1 %
Palvelussuhteiden** määrä 31.12.	920	952	-	936	-2 %
Varsinaisten määräaikaisten *** osuus henkilöstöstä 31.12., %	9,2	10,8	9	12,7	+1,9 %-yks.

*Lähde: Kieku

**Palvelussuhteet sisältävät myös virkavapaalla olevat.

***Varsinaiset määräaikaiset eivät sisällä harjoittelijoita eivätkä tukityöllistettyjä.

Henkilötyövuosien kokonaismäärä kasvoi 32:lla ja ylitti suunnitellun henkilötyövuosikehyksen 14 henkilötyövuodella. Ylityksestä 10 henkilötyövuotta kohdistui kuukausipalkkaisiin ja 4 haastattelijoihin.

Haastattelijoiden työpanos kasvoi 13 henkilötyövuodella edellisestä vuodesta. Haastattelijat olivat seurantavuonna työsuhteessa ilman sovittua minimityöaikaa: työpanos vaihtelee käynnissä olevien tiedonkeruiden mukaisesti. Seurantavuonna kerättiin tietoja kahteen laajaan maksulliseen toimeksiantoon.

Kuukausipalkkaisen henkilöstön määrän kasvu oli 19 henkilötyövuotta vuodesta 2017 vuoteen 2018. Työpanoksen lisäys kohdistui erityisesti projektityöhön. Siihen käytetty kokonaistyöaika kuukausipalkkaisilla kasvoi 16,5 henkilötyövuotta.

Toisaalta vaihtuvuus on kasvattanut rekryointitarvetta ja viiveet korvausrekrytoinneissa ovat vähentäneet käytettävissä olevaa työpanosta. Lisäksi sote-hankkeen rekrytointeja ei tehty suunnitellussa aikataulussa hankkeen epävarmuuksien vuoksi.

Työsopimuslain ja työaikalain muutoksien seurauksena tilastohaastattelijoiden työsopimukset uusittiin. Työsopimuksiin kirjattiin uuden lainsäädännön mukaan vähimmäistyöaika, joka sopimuksissa on 12 tai 24 tuntia tai 0 tuntia, jos työntekijä näin haluaa. Uudet sopimukset astuvat voimaan vuoden 2019 alussa.

Henkilöstömäärä vuoden 2018 lopussa oli Tahti-järjestelmän mukaan 845. Se on 5 henkilöä enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Luvuissa eivät ole mukana palkattomalla virkavapaalla olevat. Henkilöstömäärä kasvoi erityisesti alkuvuonna. Kesäkuun jälkeen päättyneitä palvelussuhteita oli kaikkina kuukausina enemmän kuin alkaneita.

Korkeakouluharjoittelijoita oli seurantavuonna 35 (2017: 35 ja 2016: 28). Korkeakouluharjoittelijoiden työpanos oli noin 9 henkilötyövuotta vuonna 2018.

¹ Lisätietoja henkilöstöstä: Tilastokeskuksen Henkilöstötilinpäätös 2018

Varsinaisten määräaikaisten osuus henkilöstöstä kasvoi 1,9 prosenttiyksikköä. Määräaikaisten määrä nousi 18 prosenttia edellisen vuoden lopusta. Yleisin syy määräaikaisuuteen on työn luonne (65 %). Toiseksi käytetyin peruste on sijaisuus (32 %). Vuodesta 2016 lähtien myös haastattelihoita on rekrytoitu määräaikaisiin työsuhteisiin. Vuoden 2018 lopussa määräaikaisia haastattelihoita oli 50 (2017: 32 ja 2016: 37). Määräaikaisten kuukausipalkkaisten määrä säilyi jotakuinkin ennallaan (2018: 57, 2017: 58 ja 2016: 38).

Henkilöstörakenne 2016–2018

Mittari	2016 toteuma	2017 toteuma	2018 tavoite	2018 toteuma	2017–18 muutos
Keski-ikä, v	48,2	47,6	-	47,7	+0,1 v.
Koulutustasoindeksi	5,6	5,6	-	5,7	+0,1
Osa-aikaisten osuus, %	28	27	-	26	-1 %-yks.
Tehdyn työajan osuus säännöllisestä vuosityöajasta, %	80	82	-	81	-1 %-yks.
Henkilöstökulut kokonaiskuluista, %	73	74	-	72	-2 %-yks.

Henkilöstön keski-ikä säilyi entisellä tasolla ja oli 47,7 vuotta. Suurin ikäluokka on edelleen 55–64-vuotiaat, joita on 31 prosenttia henkilöstöstä. 45–54-vuotiaiden osuus on 25 prosenttia. Yli 64-vuotiaiden määrä kasvoi kahdella ollen 18 henkilöä (2017: 16 ja 2016:16).

Koulutustasoindeksi kasvoi kymmenyksen. Vähintään alemman korkeakouluasteen suorittaneiden osuus nousi 63 prosentista 65 prosenttiin henkilöstöstä. Perus- tai keskiasteen koulutuksen varassa olevien osuus laski 17 prosentista 16 prosenttiin.

Osa-aikaisten lukumäärä seurantavuonna oli 222. Vähennystä edellisestä vuodesta oli kolme. Osuus koko henkilöstöstä pieneni prosenttiyksiköllä. Osa-aikatyötä tekevistä 80 prosentilla työaika oli alle 20 tuntia viikossa. Osa-aikaisista 77 prosenttia on naisia ja 23 prosenttia miehiä. Naisia on enemmän osa-aikaisina kuin miehiä, koska haastattelutoiminta on naisvaltaista.

Tehdyn työajan osuus säännöllisestä vuosityöajasta laski yhdellä prosenttiyksiköllä edellisen vuoden 82 prosentista.

Henkilöstökulujen osuus kokonaiskuluista pieneni kahdella prosenttiyksiköllä, mikä johtuu kokonaiskulujen, erityisesti palveluostojen, suuresta kasvusta. Henkilöstökulut kasvoivat 5,5 prosenttia edellisestä vuodesta. Kasvu on noin prosenttiyksikön verran suurempi kuin henkilötyövuosien kasvu. Lisäksi kulujen kasvuun vaikuttaa lomapalkkavelan muutos. Henkilötyövuoden hinta nousi prosentilla ollen 56 511 euroa (2017: 55 938 ja 2016: 57 025 €).

Työhyvinvointi

Mittari	2016 toteuma	2017 toteuma	2018 tavoite	2018 toteuma	2017–18 muutos
Työtyytyväisyysindeksi (VMBaron kokonaisindeksi)	3,54	3,54	3,60	3,55	+0,01 yks.
Johtajuusindeksi (VMBaro)	3,34	3,33	3,50	3,35	+0,02 yks.
Sairauspoissaolot, tpv/htv	10,1	10,7	<10	12,1	+13 %
Lyhyet 1–3 pv sairauspoissaolot, pv/htv	4,5	*4,1	4	4,3	+5 %
Sairauspoissaolot, kuukausipalkkaiset, tpv/htv	7,7	8,0	<7,6	9,2	+15 %
Sairauspoissaolot, haastattelijat, kalenteripv/hlö**	19,2	21,8	<19	24,1	+11 %
Terveystenhoito, €	741 593	783 461	-	736 975	-6 %
Terveystenhoito, €/htv	1 004	1 041	-	940	-10 %
Hakemuksia avointa työpaikkaa kohti, kpl	24	12	-	21	+75 %
Sisäinen liikkuvuus, kpl	51	65	-	51	-22 %
Etätyöpäiviä/htv (pl. haastattelijat)	9,1	13,9	20	19,0	+37 %
Lähtövaihtuvuus, % ***	1,7	3,1	-	2,7	-0,4 %-yks.
Luonnollinen poistuma, % ****	7,8	6,8	-	6,5	-0,3 %-yks.

*Luku korjattu (oli 3,9)

**Sisältää myös palkattomat sairauslomapäivät, vuoden 2016 toteuma korjattu (oli 17,7)

***Lähtövaihtuvuus on toisen työnantajan palvelukseen siirtyneiden määrä jaettuna edellisen vuoden lopun palvelussuhteiden lukumäärällä.

****Luonnollinen poistuma on eronneiden, eläkkeelle siirtyneiden ja kuolleiden määrä jaettuna edellisen vuoden lopun palvelussuhteiden lukumäärällä. Ei sisällä määräaikaisesta palvelussuhteesta eronneita.

Työtyytyväisyysindeksi on viimeiset kolme vuotta säilynyt ennallaan. Vuoden 2018 syksyllä tehdyssä kyselyssä pisteluku oli 3,55 (3,54 v. 2017) ja lähes tavoitteessa.

Johtajuusindeksi parani hivenen edelliseen kyselyyn verrattuna. Ero tavoitetasoon oli 0,15 pistettä. Tavoitetta ei ole haluttu laskea, vaikka vuosittaiset muutokset myös kysymystasolla ovat olleet pieniä. VMBaron tuloksia käsitellään lisää luvun 1.6 lopussa.

Sairauspoissaolot henkilötyövuotta kohden kasvoivat 1,4 päivällä ollen 12,1 päivää/htv. Sekä lyhyiden että pitkien sairauspoissaolojen määrät kasvoivat aikaisempiin vuosiin verrattuna. Sairaustapausten lukumäärä henkilötyövuotta kohti nousi 3,0:sta (2017) 3,2:een.

Lyhyiden poissaolojen määrä kasvoi 4,1 päivästä 4,5 päivään henkilötyövuotta kohti. Haastatteloilla sairauspoissaoloja henkilötyövuotta kohden on selvästi enemmän kuin kuukausipalkkaisilla, mikä osittain johtuu tavasta, jolla tuntityötä myös viikonloppuisin tekevien sairauspoissaolot lasketaan.

Seurantavuonna henkilöstön työterveydenhuollon menot edellisestä vuodesta pienenevät kuudella prosentilla ja alittivat hieman vuoden 2016 tason. Henkilöstömäärän kasvusta johtuen terveydenhuollon menot henkilötyövuotta kohden laskivat enemmän kuin kokonaismenot: muutos oli -4 prosenttia. Työterveyshuollossa vähenivät erityisesti ennaltaehkäisevän terveydenhoidon menot (2018: -17 % ja 2017: -14 %). Työterveyshoitajien käyttö lisääntyi ja -lääkäreiden väheni erityisesti ennaltaehkäisevässä terveydenhoidossa. Sairaanhoidossa vähenivät laboratoriotutkimuksista johtuvat kulut.

Saatujen hakemusten määrä avointa tehtävää kohden kasvoi 75 prosentilla edelliseen vuoteen verrattuna olleen 21 (2017: 12). Hakemusten määrä vaihtelee runsaasti avoinna olevien tehtävien mukaan. Esimerkiksi sihteeritehtäviin hakijoita on hyvin runsaasti. Sen sijaan kilpailu kokeneista ja osaavista ICT-ammattilaisista on kiristynyt edelleen.

Henkilöstön vaihtuvuus on ollut paikoin suurta. Uusien työntekijöiden rekrytointi ja perehdyttäminen vievät voimavaroja. Vaihtuvuuden aiheuttamien ongelmien helpottamiseksi on muun muassa määritelty tehtävät tiimeille eikä henkilöille sekä lisätty työn tekemistä yli vastuualueiden välisten rajojen.

Sisäinen liikkuvuus vuonna 2018 väheni edellisestä vuodesta 22 prosentilla, mutta oli edelleen hyvällä, vuoden 2016 tasolla. Tehtävien vaihtaminen on keino tukea henkilöstön osaamista, mutta toisaalta myös varmistaa toiminnan sujuvuutta. Varsinaisen liikkuvuuden lisäksi käytössä on ns. pientyömarkkinoita, joissa yksittäiset, usein pienehköt tehtävät ja kiinnostuneet henkilöt kohtaavat.

Työtapojen uudistaminen on yksi Tilastokeskuksen strategisista tavoitteista. ”Uudet toimintatavat ja tilat” -projektissa toteutettujen toimien lisäksi kehitettiin mm. kokeilukulttuuria sekä käynnistettiin kokeiluja toimintatapoinen ja -välineinen. Projektissa onnistuttiin yhdistämään ilmiöitä ja kehittämisiä sekä tuomaan työn muutosta käytännössä esiin. Myös palautteen käsittelyä ja läpinäkyvyyttä onnistuttiin kehittämään ja rakentamaan realistista kuvaa uuden työympäristön tilanteesta ja haasteista.

Vuonna 2018 etätöitä teki 71 prosenttia kuukausipalkkaisista henkilöistä (2017: 58 ja 2016: 46 %). Kokonaisia etätöypäiviä kertyi 19,0 päivää/henkilötöyvuosi. Vuonna 2017 aloitettua mahdollisuutta pitää myös puolikkaita etäpäiviä jatkettiin seurantavuonna. Tarkkaa tietoa puolikkaiden etäpäivien pitämisestä ei ole, mutta käyttö jatkui vähäisenä.

Virtuaalioasemien käyttöönotto mahdollisti etätöiden laajenemisen, mutta suunnitelmista poiketen virtualisointi toteutui vasta seurantavuoden puolivälissä. Sen sijaan liukuvan työajan ohje uudistettiin aiempaa joustavammaksi lisäämällä liukumajoustoja. Lisäksi vähennettiin saldovapaiden pitämiseen liittyviä rajoituksia.

Seurantavuonna lähtövaihtuvuus pieneni hieman (-0,4 prosenttiyksikköä) edellisestä vuodesta. Toisen työnantajan palvelukseen siirtyneiden määrä väheni 30:stä 24 henkilöön. Vanhuuseläkkeelle jäi 25 henkilöä (2017: 23 ja 2016: 43). Varhennetulle vanhuuseläkkeelle jäi 1 (2017: 0 ja 2016: 1) ja työkyvyttömyyseläkkeelle 2 henkilöä (2017: 2 ja 2016: 1). Henkilöstöpoistuma yhteensä on ollut lähes vakio kolme vuotta (2018: 123, 2017: 123 ja 2016: 122 henkilöä).

Luonnollinen poistuma, joka ei sisällä määräaikaisista palvelussuhteista eronneita, oli 6,5 prosenttia, joka on 0,3 prosenttiyksikköä pienempi kuin edellisinä kahtena vuotena. Määräaikaisten palvelussuhteiden päätyminen lisää vaihtuvuutta.

Henkilöstön liikunta- ja virkistystoiminta organisoitiin Tilastokeskuksen kuntoliikunta- ja kulttuuriyhdistyksen (TIKU ry) kautta. Eräitä ohjattuja liikuntapalveluita ostettiin ulkopuolisilta palveluntarjoajilta. Taukoliikunnassa hyödynnettiin omille koneille asennettua taukoliikuntasovellusta, mutta siitä luovuttiin seurantavuoden lopulla vähäisen käytön ja kustannusten vuoksi. Liikuntatilat eivät olleet käytettävissä remontin vuoksi koko seurantavuotta. Tämän vuoksi kuukausipalkkaiselle henkilöstölle annettiin 30 euron liikuntaseteli. Haastattelijoilla vastaava menettely on ollut jo käytössä.

Osaaminen

Mittari	2016 toteuma	2017 toteuma	2017 tavoite	2018 toteuma	2017–18 muutos
Opiskeluun käytetty aika, pv/htv *	2,9	2,7	-	2,8	+4 %
Koulutuskustannukset, €	591 939	615 286	-	680 120	+11 %
Koulutuskustannukset, €/htv	801	818	-	868	+6 %
Koulutuspäiviä **	2 387	2 154	-	3 096	+44 %
Koulutuspäiviä/htv **	3,2	2,9	4,0	3,9	+34 %
Palkallista opintovapaata, pv***	4	5	-	1	-80 %
Palkatonta opintovapaata, pv***	2 136	2 690	-	2 238	-17 %

*Pl. haastattelijat. Opiskeluun käytetty aika on Kiekuun merkitty henkilöstökoulutukseen liittyvä poissaolo.

**Lähde: koulutusportaali

***kalenteripäiviä, pl. haastattelijat

Henkilöstökoulutuksen määrää kuvaavat mittarit osoittavat opintovapaita lukuun ottamatta kasvua. Koulutuksen lisääntymiseen vaikuttivat henkilöstön vaihtuvuus ja henkilöstömäärän kasvu. Uusilla tilastokeskuslaisilla on koulutustarpeita erityisesti parin ensimmäisen vuoden aikana. Koulutussisällöissä on eniten tilastoalaan liittyvää koulutusta. Toisena tulee ICT-alan koulutus. Vuorovaikutus- ja viestintäkoulutus ovat olleet kasvussa viime vuonna.

Koulutusportaalista saatavien tietojen mukaan koulutuspäivien määrä henkilötyövuotta kohden lisääntyi 34 prosentilla ja oli lähes suunnitelman mukainen. Toteuma oli 3,9 pv/htv ja tavoite 4,0.

Kieku-järjestelmän tietojen mukaan opiskeluun käytetty työaika kasvoi 4 prosentilla verrattaessa vuotta 2017 vuoteen 2018 ollen 2,8 päivää/htv. Leimausongelmien vuoksi työaikaleimaukset eivät osoita kaikkea koulutukseen käytettyä työaikaa

Koulutuskustannukset kasvoivat 11 prosenttia ja henkilötyövuotta kohden laskettuna 6 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Koulutuksissa käytettiin aiempaa enemmän maksullisia ulkopuolisia koulutuksia.

Kuukausipalkkaisilla palkattoman opintovapaan käyttö väheni 17 prosenttia edellisestä vuodesta, mutta ylitti vuoden 2016 tason. Opintovapaiden lukumäärä oli seurantavuonna 19 (2017: 23 ja 2016: 20). Opintovapaiden keskimääräinen pituus kalenteripäivinä kasvoi 112 päivästä 118 päivään (2016: 107). Lisäksi haastatteliijoilla oli 979 päivää palkatonta opintovapaata (2017: 538).

Palkallista opintovapaata ei käytännössä enää ole. Jatko-opintojen tukea maksettiin edellisen kerran vuonna 2014 (35 100 €).

Toimintatapojen kehittämisen yhteydessä on uudistettu Tilastokeskuksen verkko-oppimista ottamalla käyttöön uusia e- ja mobiilioppimisen muotoja, rakentamalla yhteisöllinen verkko-oppimisympäristö, tuottamalla verkko-oppimateriaaleja sekä hyödyntämällä valtion yhteistä eOppiva-hanketta (v. 2017–2019).

Seurantavuonna valmistuivat Tilastokeskuksen oman koulutusohjelman (TIKOn) ensimmäiset verkko-oppimateriaalit.

Työtyytyväisyyskysely 2016–2018 (VMBaro)

Työtyytyväisyysindeksit (pisteitys 1–5)	Tilastokeskus			Koko valtio**		
	2016*	2017	2018	2016	2017	2018
Johtaminen	3,36	3,36	3,40	3,41	3,40	3,42
Työn sisältö ja vaikuttamismahdollisuudet	3,96	3,96	3,96	3,92	3,91	3,93
Palkkaus	2,82	2,80	2,80	2,86	2,84	2,81
Osaaminen, oppiminen ja uudistuminen	3,52	3,51	3,52	3,51	3,49	3,53
Työyhteisön toimintakulttuuri	3,79	3,79	3,84	3,81	3,80	3,84
Työ- ja toimintaympäristö	3,65	3,65	3,66	3,67	3,65	3,67
Vuorovaikutus ja viestintä	3,33	3,29	3,33	3,38	3,37	3,38
Työnantajakuva ja arvot	3,80	3,78	3,79	3,68	3,69	3,72
Työtyytyväisyys yhteensä	3,54	3,54	3,55	3,55	3,54	3,55
Vastausprosentti	70	82	78			

* Vuotta 2016 koskevan kyselyn ajankohta oli tammi-helmikuussa 2017.

**Valtion vertailutulos perustuu muiden organisaatioiden kyselytietoihin edeltävän vuoden ajalta.

VMBaron perusteella työtyytyväisyys on säilynyt suunnilleen ennallaan viimeiset kolme vuotta. Osa-alueitasolla tulokset joko säilyivät ennallaan tai paranivat hieman.

Tilastokeskuksen osa-alueittaiset pisteluvut ovat varsin lähellä valtion vastaavia keskiarvoja. Eniten edukseen Tilastokeskus oli osa-alueella työnantajakuva ja arvot. Indeksiluku (3,79) oli 0,07 indeksipistettä suurempi kuin valtiolla keskimäärin. Vuorovaikutus ja viestintä -alueella (indeksiluku 3,33) Tilastokeskus jäi valtion keskiarvosta eniten, mutta vain 0,05 pistettä.

Osa-alueista paras indeksiluku oli edelleen työn sisällöllä ja vaikuttamismahdollisuuksilla (3,96) ja heikoin palkkauksella (2,80). Alimmat palkkausta koskevat pisteet (2,12) antoivat haastattelijat. Kysymys ”palkkaukseni on oikeassa suhteessa työni vaativuuteen” sai haastatteloilta keskimäärin 1,90 pistettä, joka on hyvin alhainen.

Kysymystasolla eniten parani kohta ”työskentelytilat ja tuloksellinen työskentely” (+0,19), mikä johtuu muutosta uuteen monitilatoimistoon. Tosin indeksiluku 3,36 jäi edelleen alemmalle tasolle kuin ennen väestömuuttoa (3,68).

Työskentelyvälineet mahdollistavat tuloksellisen työskentelyn -kysymys sai pistemäärän 3,36. Vähennystä on 0,07 pistettä. Tietotekniset ongelmat vaivasivat välillä merkittävästikin varsinkin heti muuton jälkeen.

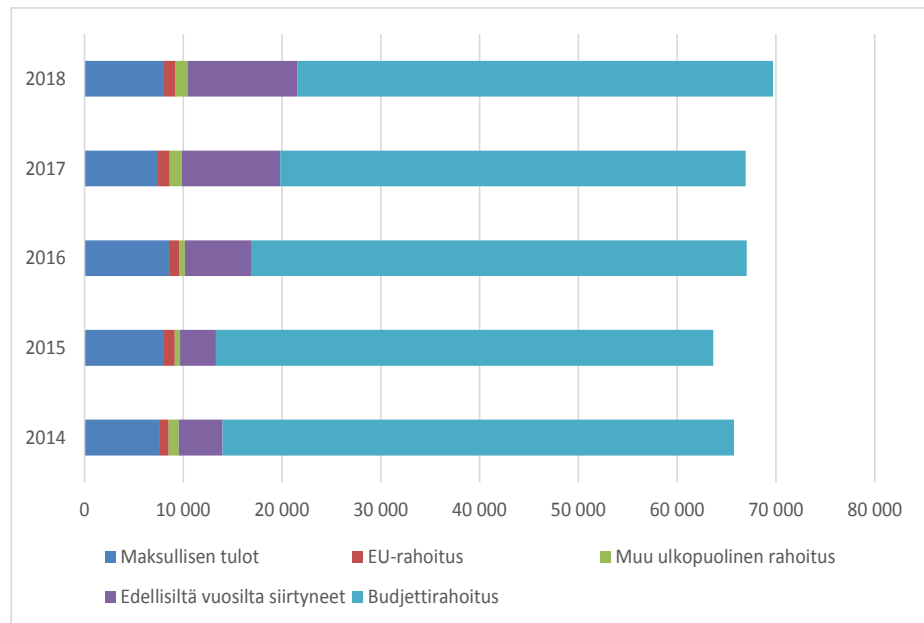
Tilastokeskuksessa 29 prosenttia henkilöstöstä on havainnut ja 18 prosenttia on kokenut epäasiallista käytöstä viimeisen vuoden aikana. Valtion vastaavat luvut ovat 21 ja 12. Häirintää (työpaikkakiusaamista) on havainnut 12 ja kokenut 6 prosenttia. Valtion vertailutiedot ovat 10 ja 4 prosenttia. Seksuaalinen häirintä on harvinaista. Sitä on niin havainnut kuin kokenutkin 1 prosentti VMBaroon vastaajista sekä Tilastokeskuksessa että valtiolla.

Syksyllä 2018 Tilastokeskuksessa toimi nollatoleranssiryhmä. Ryhmä laati ohjeet, miten epäasialliseen käytökseen, työpaikkakiusaamiseen ja seksuaaliseen häirintään puututaan ja ongelmat ratkaistaan sekä organisoivat asian tiimoilta kampanjan, joka alkaa vuonna 2019. Tavoitteena on kulttuuri, jossa epäasiallista ja häiritsevää kohtelua ja käytöstä ei hyväksytä.

1.7 Tilinpäätösanalyysi

1.7.1 Rahoituksen rakenne

Rahoitusrakenne 2014–2018, 1 000 €

Tilastokeskuksella oli toimintavuonna käytettävissä rahoitusta kaikkiaan 69,7 miljoonaa euroa, joten rahoituksen määrä kasvoi edelliseen vuoteen nähden 2,8 miljoonaa euroa.

Pääosa rahoituksesta, 48,2 miljoonaa euroa (69 %) saatiin valtion talousarviosta toimintamäärärahana, josta lisätalousarvion osuus oli 0,9 miljoonaa euroa. Tilastokeskus sai käyttöönsä valtuutta rakennusten arvostamishankkeelle yhteensä 5,6 miljoonaa euroa. Valtuuteen tehtiin sopimus 5,3 miljoonaan, josta talousarvio-menona käytettiin 890 000 euroa kuluvana vuonna. Lisäksi käytettävissä oli edelliseltä vuodelta siirtynyttä toimintamenorahoitusta 11,1 miljoonaa euroa.

Tulorahoitusta saatiin yhteensä 10,4 miljoonaa, josta maksullisen toiminnan tuotot olivat 8,0 miljoonaa euroa. Kasvua edelliseen vuoteen oli 0,5 miljoonaa euroa. EU-rahoitusta saatiin 1,2 miljoonaa euroa, joka pysyi samalla tasolla kuin vuonna 2017. Lisäksi muuta ulkopuolista rahoitusta oli käytettävissä toimintavuonna 1,3 miljoonaa euroa, joka muodostui pääosin yhteistyöhankkeista muiden valtion virastojen ja laitosten kanssa.

1.7.2 Talousarvion toteutuminen

Talousarvion toteutuma 2018

Tilastokeskuksen rahoitus (1000 €)	2018	2017	Muutos %
Budjetti 28.30.01	48 172	47 138	2
Bruttotulot	10 435	9 697	8
Siirtynyt erä	11 113	9 972	11
Bruttomenot	-62 565	-55 694	12
Siirtyvä erä	7 155	11 113	-36
Muiden momenttien käyttöoikeus			
-OPM 29.30.21	0	150	
-VM 28.60.12 (osaamisen kehittäminen)	33	34	-3
Valtuus: Rakennusten arvostamishankkeelle myönnetty valtuutta 5,6 milj. Käyttö 5,3 milj. TA-meno v 2018 890 t€.			
Alv menot mom 28.01.29	2 662	2 017	32
Alv tulot 11.04.01	1 022	876	17

Tilastokeskus sai valtion talousarviosta rahoitusta kaikkiaan 50,8 miljoonaa euroa. Rahoituksesta pääosa, 48,2 miljoonaa euroa, oli toimintamäärärahaa, jonka määrä kasvoi 2 % edellisen vuoden rahoitukseen verrattuna. Muiden momenttien käyttöoikeutta oli myönnetty 33 000 euroa. Arvonlisäveromenoja maksettiin 2,7 miljoonaa euroa. Arvonlisäverotuloihin kirjattiin miljoona euroa. Edelliseltä vuodelta siirtynyttä määrärahaa oli käytössä 11,1 miljoonaa euroa.

Tilastokeskukselle on myönnetty valtuutta rakennusten arvostamishankkeelle vuosille 2018–2021 kaikkiaan 5,6 miljoonaa euroa. Valtuudesta oli vuoden lopussa sidottu 5,3 miljoonaa. Vuonna 2018 menona valtuudesta maksettiin 890 000 euroa.

Tilastokeskuksen bruttomenot vuonna 2018 olivat 62,6 miljoonaa euroa, joka on 12 % edellisvuotta enemmän. Tuloja saatiin 10,4 miljoonaa euroa. Määrärahaa siirtyi seuraavalle vuodelle 7,2 miljoonaa euroa. Siirtyvä erä pieneni 36 %.

Vuoden 2018 talousarvioesityksessä Tilastokeskuksen kokonaismenoiksi budjetoitiin 54,5 miljoonaa euroa ja tuloiksi 8,5 miljoonaa euroa.

1.7.3 Tuotto- ja kululaskelma

Tuotot (1000 €)	2 018	2017	Muutos %
Yhteensä	10 435	9 698	8
Maksullinen toiminta	7 970	7 452	7
Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot	2 222	1 931	15
Muut tuotot	243	315	-23

Tilastokeskuksen tuotot vuonna 2018 olivat 10,4 miljoonaa euroa, jossa kasvua edelliseen vuoteen on 8 %. Suurin tuloerä oli maksullisen toiminnan tuotot tilastotuotteista ja -palveluista 8 miljoonaa euroa, joka on 0,5 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2017. Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot nousivat 15 % ollen 2,2 miljoonaa euroa. Tästä EU:lta saatujen tulojen osuus on 1,2 miljoonaa, joka on edellisen vuoden tasoa. Muu yhteisrahoitteinen toiminta tuotti 1,0 miljoonaa euroa (kasvua 0,2 miljoonaa euroa). Muita tuottoja, joihin kirjataan muun muassa matkakustannusten korvaukset ja käytöstä poistetun omaisuuden myynnistä saadut myyntivoitot, saatiin 0,2 miljoonaa euroa.

Kulut (1000 €)	2018	2017	Muutos %
Yhteensä	60 224	55 831	8
Aineet ja tarvikkeet	468	428	9
Henkilöstökulut	43 467	41 192	6
Vuokrat	3 399	3 544	-4
Palvelujen ostot	11 658	8 562	36
-josta Valtori ja Palkeet	5 562	3651	52
Muut kulut	2 163	1 972	10
-josta matkustusmenot	1 098	975	13
Valmisteveraston vähennys	-2	0	
Valmistus omaan käyttöön	-2 060	-606	240
Poistot	1 098	705	56
Sisäiset kulut	33	34	-3
Jäämä 1	49 789	46 134	8
Rahoitustuotot ja -kulut	0	-1	-100
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	
Jäämä 2	49 789	46 134	8
Tuotot veroista ja pakollisista maksuista			
-perityt arvonlisäverot	-1 022	-876	17
-suoritetut arvonlisäverot	2 662	2 017	32
Tilikauden tuotto-/ kulujäämä	51 429	47 275	9

Toiminnan kulut olivat 60,2 miljoonaa euroa, jossa kasvua on 8 %. Aine-, tarvike- ja tavaraostoihin käytettiin 0,4 miljoonaa euroa, joka on samaa suuruusluokkaa kuin vuotta aiemmin.

Henkilöstökulut olivat 43,5 miljoonaa, jossa kasvua edelliseen vuoteen on 6 %. Kasvua hillitsivät kiky-sopimuksen mukaisesti palkkojen sivukulujen alhaisempi taso ja lomarahojen leikkaukset.

Vuokramenot laskivat 4 %. Tilastokeskus muutti väistötiloja edullisempiin monitilatoimistokonseptin mukaisesti remontoituihin tiloihin maaliskuussa.

Palveluhankintoihin käytettiin 11,7 miljoonaa euroa, mikä on 3,1 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2017. Valtorilta ostettuihin palveluihin käytettiin 5,0 miljoonaa euroa, jossa on kasvua 60 prosenttia. Talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus Palkeilta ostettiin palveluita 0,5 miljoonalla eurolla (kasvua 4 %). Valtorin ja Palkeiden menot muodostavat 48 % kaikista palvelumenoista.

Asiantuntija- ja tutkimuspalveluiden ja tietotekniikan asiantuntija- ja ylläpitopalveluiden menot kasvoivat 145 % (menot yhteensä 3,2 miljoonaa euroa). Työterveyshuollon palveluihin käytettiin 0,7 miljoonaa euroa, jossa laskua

on 6 %. Matkustukseen käytettiin 1,1 milj. euroa, joka on 13 % edellisvuotta enemmän.

Julkaisuvaraston arvo nousi hieman. Atk-ohjelmien valmistus omaan käyttöön vähensi toiminnan kuluja 2,1 miljoonaa euroa. Käyttöomaisuudesta tehtiin poistoja 1,1 miljoonaa euroa.

Rahoitustuottoja ja -kuluja on vähän. Maksullisen toiminnan suoritteista perittiin arvonlisäveroa miljoona euroa ja hankintamenoista maksettiin arvonlisäveroa 2,7 miljoonaa euroa.

1.7.4 Tase

VASTAAVAA (1000 €)	2018	2017	Muutos %
Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset			
Aineettomat hyödykkeet			
-itse valmistetut tietojärjestelmät	1 894	2 741	-31
-ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 528	453	458
Aineelliset hyödykkeet			
-auto	50	64	-22
-toimistokalusteet	1 345	0	
-taide-esineet	2	2	0
Yhteensä	5 819	3 260	78
Vaihto- ja rahoitusomaisuus			
-julkaisuvarasto	9	7	29
Lyhytaikaiset saamiset			
-myyntisaamiset	2 100	1 618	30
-muut siirtosaamiset	398	384	4
-muut lyhytaikaiset saamiset	1 208	1 247	-3
Yhteensä	3 706	3 250	14
Rahat, pankkisaamiset	1	4	-75
Yhteensä	3 716	3 261	14
VASTAAVAA yhteensä	9 535	6 521	46

Tilastokeskuksen taseen loppusumma on 9,5 miljoonaa euroa, jossa kasvua edelliseen vuoteen on 3 miljoonaa euroa. Käyttöomaisuuden ja muiden pitkäaikaisten sijoitusten arvo on 5,8 miljoonaa euroa, joka on 3,2 miljoonaa euroa edellisen vuoden arvoa suurempi. Keskeneräisten hankintojen arvo on kasvanut 2,5 miljoonaan euroon. Itse valmistetun käyttöomaisuuden tasearvo on 1,8 milj. euroa (-). Uusien toimitilojen kalusteista on muodostettu uusi käyttöomaisuuskohde, jonka tasearvo on 1,3 miljoonaa euroa.

Vaihto- ja rahoitusomaisuuden arvo on kasvanut 14 %. Julkaisuvaraston arvo on 9 000 euroa. Lyhytaikaisten myynti-, siirto- ja muiden saamisten arvo on kasvanut 0,5 miljoonaa euroa. Saamisiin kirjataan maksullisen ja yhteisrahoitteen toiminnan saatavia sekä EU:lta laskutettavia matkakorvauksia ja muita saamisia.

VASTATTAVAA (1000 €)	2018	2017	Muutos %
Oma pääoma			
Valtion pääoma			
-valtion pääoma 1.1.1998	-2 369	-2 369	0
-edellisten tilikausien pääoman muutos	-1 804	-1 309	38
-pääoman siirrot	53 326	46 779	14
-tilikauden tuotto- ja kulujäämä	-51 429	-47 275	9
Oma pääoma yhteensä	-2 276	-4 174	-45
Vieras pääoma			
Lyhytaikainen vieras pääoma			
-saadut ennakot	292	199	47
-ostovelat	1 939	1 123	73
-kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	740	718	3
-edelleen tilitettävät erät	842	773	9
-siirtovelat	7 985	7 875	1
-muut lyhytaikaiset velat	13	6	112
Vieras pääoma yhteensä	11 811	10 695	10
VASTATTAVAA yhteensä	9 535	6 521	46

Oman pääoman arvo väheni 45 prosenttia ollen 2,3 miljoonaa euroa. Vieraan pääoman arvo kasvoi 10 prosenttia 11,8 miljoonaan euroon. Vieraan pääoman eristä merkittävin on 8 miljoonan euron siirtovelka, joka muodostuu pääosin lomapalkkavelasta henkilöstölle. Saatujen ennakoiden määrä kasvoi hieman. Ostovelkojen määrä kasvoi 0,8 miljoonaa euroa. Kirjanpitoyksiköiden välisten tilitysten ja edelleen tilitettävien erien määrissä ei tapahtunut suuria muutoksia.

1.8 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Tilastokeskuksen johto vastaa talousarviosta annetun lain 24 b §:n mukaisesti viraston sisäisen valvonnan järjestämisestä sekä sisäisen valvonnan asianmukaisuudesta ja riittävydestä. Tilastokeskuksen johdon tehtävänä on talousarvioasetuksen 69 §:n mukaisesti huolehtia siitä, että virastossa toteutetaan talouden ja toiminnan laajuuteen ja sisältöön sekä niihin liittyviin riskeihin nähden asianmukaiset sisäiset valvontamenettelyt.

Tilastokeskuksen johto on vuoden 2018 tilinpäätöksen valmistelun yhteydessä arvioinut sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa käyttäen valtiovarain controller-toiminnon keväällä 2018 vahvistamaa arviointikehikkoa. Uusi arviointikehikko on sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan neuvottelukunnan ja sen sisäisen tarkastuksen jaoston valmisteleva ja suositteleva ja se perustuu COSO 2013 -malliin.

Arvioinnissa on hyödynnetty Tilastokeskuksen suunnitelma- ja seurantaraportteja, sisäisen tarkastuksen tarkastusraportteja, henkilöstökyselyä sekä tilastojen läpivalaisuraportteja. Kaikille johtajille, kehittämisspääliköille ja eräille johtaville asiantuntijoille on lähetetty arviointikehikon mukainen kysely. Kyselyn vastausaste oli 69 prosenttia.

Arvioinnin perusteella sisäinen valvonta ja riskienhallinta täyttävät talousarviosta annetun asetuksen 69 §:ssä asetetut vaatimukset. Viraston sisäinen valvonta on keskeisiltä osiltaan kunnossa ja hyvin hoidettua.

Vuoden 2019 sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämiskohteina nousevat keskeisiksi tietoteknisen toimintaympäristön toimivuuden turvaaminen (Valtori), valmistautuminen tiedonhallintalain täytäntöönpanoon sekä riskienhallinnan arvioinnin ja seurannan toimeenpano.

Ohjausympäristö

Tilastokeskuksen uutta strategiaa on työstetty vuoden aikana. Virastorakenne sekä vastuut tehtävistä ja tavoitteista on selkeästi määritetty ja jaettu tulosityksiköille. Viraston työntekijät ja johto tuntevat hyvin toimintaa koskevat ohjeet. Henkilöstön osaamisen kehittäminen on suunnitelmallista ja rekrytointi perustuu viraston osaamistarpeeseen. Henkilöstön määrä ja osaaminen eivät kuitenkaan kaikilta osin vastaa tehtävien ja toimintojen tarpeita. Ennakoiva osaamisen kehittäminen vaatii panostusta.

Riskienhallinta ja arviointi

Virastolla on hyväksytty riskienhallintapolitiikka ja -ohjeet. Talous- ja henkilöstöhallinnon riskit on hyvin tunnistettu, mutta tietojärjestelmiin ja tietotekniikkaan liittyvään riskienhallintaan on panostettava. Riskien arviointia, toimenpiteiden suunnittelua ja riskien raportointia on kehitettävä. Poikkeamaraportointia on syytä edelleen kehittää sekä panostaa koko henkilöstön riskienhallinta-, tietoturva- ja tietosuojaosamisen ylläpitoon ja kehittämiseen.

Valvontatoimenpiteet

Talouden- ja henkilöstöhallinnon sekä tilastotuotannon prosessit on kuvattu ja valvontatoimenpiteet on hyvin tunnistettu. Tietojärjestelmien valvontatoimenpiteitä kehitetään VAHTI-ohjeistuksen ja tiedonhallintalain vaatimusten mukaisesti. Viraston organisaatorajat ylittävissä prosesseissa on

kehitettävää yhteistyön, vastuiden, tiedonkulun ja tietotekniikan toimintavarmuuden osalta erityisesti Valtorin suuntaan.

Tiedonkulku ja viestintä

Johdon laskentatoimi tuottaa kuukausittain katsauksen taloudesta, henkilöstöstä, resursseista ja tilastojen julkistamisista. Keskinäinen vuorovaikutus työyhteisössä on toimivaa ja viestintä koetaan avoimeksi ja oikea-aikaiseksi. Sidosryhmäyhteistyö on aktiivista ja laajaa ja asiakastyytyväisyyskyselyitä tehdään säännöllisesti.

Seurantatoimenpiteet

Viraston toiminnasta tehdään sekä sisäisiä että ulkoisia arviointeja, joiden havainnot käsitellään ja niille määritetään tarvittavat toimenpiteet ja vastuutahot.

1.9 Arviointien tulokset

Tilastokeskuksen ulkoisen verkkosivuston saavutettavuus on seurantavuonna ollut erinomaisella tasolla: toimintavarmuus oli 99,54 prosenttia ulkoisen arvioinnin perusteella (lähde IP-Label, SLA Availability). Tieto on ensimmäisen kerran saatavilla vuodelta 2017. Silloin toimintavarmuus oli 99,83 eli hivenen parempi kuin seurantavuonna.

Tilastokeskus sai huomautuksen Eurostatilta, koska Tilastokeskus ei ollut toimittanut riittävän tarkkoja tietoja aikuisten koulutustilastosta (AES, Adult Education Survey). Ongelmat johtuivat aineiston liian suuresta kadosta.

Sosiaalitalastojen karkealla tasolla tehdyn arvioinnin mukaan Suomella ei ole puutteita alueelle kuuluvien tilastojen kanssa. Tilastot on laadittu säädösten mukaisesti ja aikatauluja sekä laatuvaatimuksia on noudatettu.

Seurantavuonna kasvihuonekaasujen inventaarioyksikön maa- ja kaksivuotisraportin tarkastus aiheutti ennakoitua enemmän lisätöitä. Suomi sai raportoinnista poikkeuksellisen hyvän palautteen kansainvälisiltä tarkastajilta. Käytännössä huomautettavaa ei ollut, eivätkä tarkastajat edellyttäneet merkittäviä korjauksia tai täydennyksiä raportointiin.

Eurostatilla ei ollut huomautettavaa Suomen kansantalouden tilinpidon tuotannosta. Eräitä tietoja oli toimitettu jo ennen määräaika. Vuosittaiset ja neljännesvuosittaiset tiedot eivät olleet kaikilta osin täysin yhtenevät.

Tilastointialue	Arvio 2016	Arvio 2017	Arvio 2018	Arviointi 2018
Lyhyen aikavälin tilastot (STS)	VG	VG		Arvosana 9,7/10. Vuotta aiemmin arvosana oli tasan 10.
Rakennetilastot (SBS, liitteet 1–4 ja 8)	P	VG	VG	Vaatimukset täytetty 99-prosenttisesti. Tiedot toimitettu jo ennen määräaikaa. Tietoja puuttuu vain vähän. Parissa sarjassa tarvittu useita toimituskertoja.
Rakennetilastot, yritysdemografia (SBS, liite 9)	VG	VG	VG	Täyttää vaatimukset 90-prosenttisesti. 8 sarjaa 10:stä toimitettu kahteen kertaan. Puuttuvia tietoja ei ole.
Yritysrekisteri	89/100	94/100		Aito yrityksyksikkö otetaan käyttöön tilastovuodesta 2017 lähtien.
Teollisuuden hyödyketilasto	VG	VG	VG	Puuttuvia hyödyketietoja vain vähän, 5 % tiedoista ei täysin luotettavia
Matkailutilastot	VG	VG	VG	Kaikki vaaditut tiedot toimitettu sovitusti ja aikataulussa.
Tietoyhteiskuntatilastot	VG	VG	VG	Kaikki data on toimitettu ajoissa.
T&K-tilastot	VG	VG	VG	Kaikki data on toimitettu ajoissa.
Innovaatiotilasto	-	-	VG	Laaturaporttien perusteella tehdyn arvioinnin mukaan ei ongelmia.
Ulkomaiset tytäryhtiöt Suomessa	G	G	VG	Vaatimukset täytetty 90-prosenttisesti. Edellisessä arvioinnissa prosentti oli 77. Puutteet liittyvät tietojen toimittamiseen kahteen kertaan.
Suomalaiset tytäryhtiöt ulkomailla	VG	VG	VG	Vaatimukset täytetty 90-prosenttisesti.
Palvelujen ulkomaankauppa	VG			
Maksutase - kuukausittainen - neljännesvuosi - palvelujen ulk.kauppa - Ulkomaiset suorat sijoitukset	S PS/S PS/S PS/S	S/PS S/PS S/PS PS/S	S/PS S/PS S S	Vuonna 2018 tehty laaturaportti koskee vuonna 2016 tuotettuja tilastoja. Arvioinnissa on otettu huomioon aineistojen täydellisyys, toimitusviive ja konsistenssi.

Eurostatin arviot yritystilastoista 2015–2017

VG: Very good compliance, all required data (with minor exceptions) is delivered in time

G: Good compliance, few elements are missing or small delays in data delivery

P: Data is partly available but major elements of compliance are missing or deadlines are not respected

N: A large part of the data is missing or there are major delays in deliveries

Maksutase, 2016–2017

S, satisfied: quality criteria have been met within specified threshold, some minor improvements may still be needed in specific cases

PS, partially satisfied: quality criteria have not been fully met and substantial improvement is needed

NS, not satisfied: quality criteria have not been met since no data have been available for the evaluation

1.10 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

Vuonna 2017 havaittiin yksi väärinkäytös, joka liittyi työajan käyttöön ja matkakustannusten korvauksiin. Vuonna 2018 kyseinen henkilö irtisanoutui tehtävästään ja palautti väärinkäytöksillä saadun edun yhteissumman 3 402,40 euroa Tilastokeskukselle.

Seurantavuonna vähäisiä maksuaikakortin väärinkäytöksiä oli 13 henkilöllä. Väärinkäytösten yhteissumma oli 805,04 euroa. Summasta takaisin on saatu 773,63 euroa. Yksi henkilöistä ei ole enää Tilastokeskuksen palveluksessa, mutta edun takaisinperintä on aloitettu.

2 Tilastokeskuksen talousarvion toteumalaskelma

Osaston, momentin ja tilijaoitteen numero ja nimi	Tilinpäätös 2017	Talousarvio 2018 (TA +LTA:t)	Tilinpäätös 2018	Vertaus Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
11. Verot ja veronluonteiset tulot	876 203,23	1 021 737	1 021 737,41	0,00	100
1104.01. Arvonlisävero	876 203,23	1 021 737	1 021 737,41	0,00	100
Tuloarvio tilit yhteensä	876 203,23	1 021 737	1 021 737,41	0,00	100

Pääluokan, momentin ja tilijaoitteen numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2017	Talousarvio 2018 (TA +LTA:t)	Talousarvion 2018 määrärahojen		Tilinpäätös 2018	Vertaus Talousarvio - Tilinpäätös	Siirto määrärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2018	siirto seuravalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2018	Käyttö vuonna 2018 (pl.peruutukset)	Siirretty seuravalle vuodelle
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	49 188 862,96	50 866 366	43 711 428,68	7 154 936,99	50 866 365,67	0,00	11 113 308,19	59 285 308,19	52 130 371,20	7 154 936,99
28.0129. Valtiovarainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arvio määräraha)	2 017 161,96	2 661 607	2 661 606,67		2 661 606,67	0,00				
28.30.01. Tilastokeskuksen toimintameno t (netto b) (siirtomääräraha 2v)	47 138 000,00	48 172 000	41 017 063,01	7 154 936,99	48 172 000,00		11 113 308,19	59 285 308,19	52 130 371,20	7 154 936,99
28.60.12. Osaamisen kehittäminen (arvio määräraha)	33 701,00	32 759	32 759,00		32 759,00	0,00				
Määräraha tilit yhteensä	49 188 862,96	50 866 366	43 711 428,68	7 154 936,99	50 866 365,67	0,00	11 113 308,19	59 285 308,19	52 130 371,20	7 154 936,99

Tilastokeskuksen talousarvion toteutumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

Valtuudet ja niiden käyttö (1 000 €) ¹⁾								Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarviomenot ja määrärahatarve (1 000 €)					
Momentti (28.30.01 ja Rakennusten arvostamishanke), johon valtuus liittyy ²⁾	Aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö ³⁾	Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet	Vuoden 2018 valtuudet				Talousarvio-menot n	Määräraha-tarve n+1	Määräraha-tarve n+2	Määräraha-tarve n+3	Määräraha-tarve myöhemmin	Määräraha-tarve yhteensä
				Valtuudet yhteensä	Käytetty	Käyttämättä	Uusittavissa n+1 T.A:ssa						
Momentti	0	5 600	0	5 600	5 300	300	300	890	890	880	880	1 760	4 410
Aikaisempien vuosien valtuudet								0	0	0			0
Vuonna 2018 käytettävissä olleet valtuudet		5 600	0	5 600	5 300	300	300	890	890	880	880	1 760	4 410
Yhteensä	0	5 600	0	5 600	5 300	300	300	890	890	880	880	1 760	4 410
Aikaisempien vuosien valtuudet, josta	0							0	0	0	0	0	0
- korkotuki- tms. valtuudet ⁴⁾	0							0	0	0	0	0	0
Vuonna n käytettävissä olleet valtuudet, josta		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- korkotuki- tms. valtuudet ⁴⁾		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

¹⁾ Valtuuden ja sen käytön määräksi merkitään tehdyn tilauksen sopimushinta tai sitoumuksen määrä silloin, kun valtuus on rajattu alun perin muulla tavalla, mutta valtuuden käytön johdosta annetaan euromääräinen sitoumus. Korkotuetun lainakannan enimmäismääränä määritellyt korkotukivaltuudet ja muut vastaavat valtuudet eritellään lisäksi omilla riveillään.

²⁾ Myös pääluokan tai luvun päätösoosassa myönnetty valtuudet sisällytetään taulukkoon. Tällöin luvun tai momentin numerotunnukseksi merkitään "00".

³⁾ Esitetään yhteismäärä niistä aikaisempina varainhoitovuosina käytetyistä valtuuksista, joista varainhoitovuotena on aiheutunut menoja tai joista aiheutuu menoja tulevana varainhoitovuosina.

⁴⁾ Korkotukilainojen lainakannan enimmäismääränä tai valtionapuun oikeuttavien kustannusten enimmäismääränä tai muulla vastaavalla tavalla myönnettyjen valtuuksien määrä. Erittely esitetään vain, jos momentti (ja yhteensä) sisältää tällä tavoin määriteltyjä valtuuksia.

27.2.2019

3 Tilastokeskuksen tuotto- ja kululaskelma

	1.1.2018 - 31.12.2018		1.1.2017 - 31.12.2017	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	7 970 448,08		7 451 520,95	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	0,00		91,65	
Muut toiminnan tuotot	<u>2 464 112,14</u>	10 434 560,22	<u>2 245 569,01</u>	9 697 181,61
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	467 696,92		428 050,39	
Henkilöstökulut	43 467 176,02		41 192 332,08	
Vuokrat	3 398 653,21		3 543 928,74	
Palvelujen ostot	11 657 799,79		8 561 708,12	
Muut kulut	2 163 412,17		1 971 877,63	
Valmisteverastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-2 067,35		435,53	
Valmistus omaan käyttöön (-)	-2 059 640,78		-606 022,85	
Poistot	1 097 857,17		705 295,70	
Sisäiset kulut	<u>32 759,00</u>	<u>-60 223 646,15</u>	<u>33 701,00</u>	<u>-55 831 306,34</u>
JÄÄMÄ I		-49 789 085,93		-46 134 124,73
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	506,04		768,29	
Rahoituskulut	<u>-689,78</u>	-183,74	<u>-319,67</u>	448,62
JÄÄMÄ II		-49 789 269,67		-46 133 676,11
JÄÄMÄ III		-49 789 269,67		-46 133 676,11
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Perityt arvonlisäverot	1 021 737,41		876 203,23	
Suoritetut arvonlisäverot	<u>-2 661 606,67</u>	<u>-1 639 869,26</u>	<u>-2 017 161,96</u>	<u>-1 140 958,73</u>
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		<u>-51 429 138,93</u>		<u>-47 274 634,84</u>

TK-21-1110-16

4 Tilastokeskuksen tase

	31.12.2018		31.12.2017	
VASTAAVAA				
KÄYTTÖOMA ISUUS JA MUUT PITKÄAJAKAISET Sijoitukset				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Muut pitkäaikaiset menot	1 893 687,58		2 740 972,67	
Ennakkomaksut ja keskeeneräiset hankinnat	<u>2 527 602,60</u>	4 421 290,18	<u>452 574,04</u>	3 193 546,71
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Koneet ja laitteet	50 002,68		63 639,78	
Kalusteet	1 345 307,87		0,00	
Muut aineelliset hyödykkeet	<u>2 022,77</u>	<u>1 397 333,32</u>	<u>2 022,77</u>	<u>65 662,55</u>
KÄYTTÖOMA ISUUS JA MUUT PITKÄAJAKAISET Sijoitukset YHTEENSÄ				
		5 818 623,50		3 259 209,26
VAIHTO- JA RAHOITUSOMA ISUUS				
VAIHTO-OMA ISUUS				
Valmiit tuotteet/Tavarat	<u>9 492,40</u>	9 492,40	<u>7 425,05</u>	7 425,05
LYHYTAJAKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	2 099 742,93		1 618 294,80	
Siirtosaamiset	398 395,82		384 222,13	
Muut lyhytaikaiset saamiset	<u>1 207 516,14</u>	3 705 654,89	<u>1 247 746,86</u>	3 250 263,79
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Kassatilit	<u>610,00</u>	<u>610,00</u>	<u>4 486,70</u>	<u>4 486,70</u>
VAIHTO- JA RAHOITUSOMA ISUUS YHTEENSÄ				
		3 715 757,29		3 262 175,54
VASTAAVAA YHTEENSÄ				
		<u>9 534 380,79</u>		<u>6 521 384,80</u>
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA				
Valtion pääoma 1.1.1998	-2 369 173,31		-2 369 173,31	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-1 804 097,62		-1 308 614,91	
Pääoman siirrot	53 325 683,40		46 779 152,13	
Tilikauden tuotto-/kulujäämä	<u>-51 429 138,93</u>	-2 276 726,46	<u>-47 274 634,84</u>	-4 173 270,93
VIERASPÄÄOMA				
LYHYTAJAINEN				
Saadut ennakot	291 978,82		199 167,01	
Ostovelat	1 939 392,89		1 122 993,18	
Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	740 132,67		718 064,73	
Edelleen tilittävät erät	841 855,68		773 530,39	
Siirtovelat	7 985 003,34		7 874 826,63	
Muut lyhytaikaiset velat	<u>12 743,85</u>	<u>11 811 107,25</u>	<u>6 073,79</u>	<u>10 694 655,73</u>
VIERASPÄÄOMA YHTEENSÄ				
		11 811 107,25		10 694 655,73
VASTATTAVAA YHTEENSÄ				
		<u>9 534 380,79</u>		<u>6 521 384,80</u>

TK-21-1110-16

5 Tilastokeskuksen liitetiedot

Liite 1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperusteista ja vertailtavuudesta.

1) Budjetointia koskevat muutokset ja muutosten tärkeimmät vaikutukset talousarvion toteutumalaskelmaan, tuotto- ja kululaskelmaan ja taseeseen sekä niiden vertailtavuuteen

Budjetointia koskevia muutoksia ei ole tehty vuonna 2018.

2) Valuuttakurssi, jota on käytetty muutettaessa ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat sekä muut sitoumukset Suomen rahaksi

Tilastokeskuksella ei ollut vuoden vaihteessa merkittäviä valuuttamääräisiä laskuja.

3) Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja -menetelmät sekä erityisesti niissä tapahtuneiden muutosten vaikutukset tilikauden tuotto- ja kulujäämän sekä taseessa ilmoitettavien erien muodostumiseen

Tilastokeskuksen tilinpäätös on laadittu noudattaen talousarviolakia ja -asetusta sekä Valtiovarainministeriön määräyksiä ja ohjeita.

Valmistusta omaan käyttöön oli 2 059 640,78 euron arvosta vuonna 2018 ja 606 022,85 euron arvosta vuonna 2017.

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu Tilastokeskuksen yhdenmukaisten periaatteiden, säännösten ja määräysten mukaisesti.

Julkaisuvaraston vuoden 2018 lopussa olevat vuonna 2017 ilmestyneet julkaisut on arvostettu epäkuranteiksi julkaisuiksi. Epäkuranttiusvähennys on niiden osalta yhteensä 2 691,01 euroa.

4) Aikaisempiin vuosiin kohdistuvat tuotot ja kulut, talousarviotulot ja -menot sekä virheiden korjaukset, jos ne eivät ole merkitykseltään vähäisiä

Tilastokeskuksessa ei ole tehty aikaisempiin vuosiin kohdistuvia korjauksia.

5) Selvitys edellistä vuotta koskevista tiedoista, jos ne eivät ole vertailukelpoisia tilinpäätösvuoden tietojen kanssa

Tilinpäätösvuoden ja edellisen vuoden tiedot ovat vertailukelpoisia keskenään.

Alkuvuonna 2018 Tilastokeskus muutti väistötiloista remontoituun monitilatoimistoon, jonne hankittiin uudet toimistokalusteet. Siitä aiheutuu menoja vuosina 2018–2023.

Vuonna 2018 Tilastokeskus teki rakennusten arvostamishankkeeseen liittyvän sopimuksen arvoltaan 5 300 000 euroa.

Vuonna 2018 valtuutta käytettiin 890 000 euroa.

6) Selvitys tilinpäätösvuoden jälkeisistä olennaisimmista tapahtumista siltä osin kuin niitä ei ilmoiteta toimintakertomuksessa

Tilastokeskuksella ei ole tilinpäätösvuoden jälkeisiä olennaisia tapahtumia, joita ei ilmoiteta toimintakertomuksessa.

Valtion virka- ja työehtosopimuksessa sopimuskaudelle 2018–2020 (9.3.2018) on sopimuksen 6 §:ssä kirjattu, että virkamielille ja työntekijälle, jonka palvelussuhde on alkanut viimeistään 3.9.2018 ja palvelussuhde on keskeytymättä jatkunut 18.11.2018 saakka, maksetaan tammikuun 2019 palkanmaksun yhteydessä enllinen kertaerä. Kertaerä on suuruudeltaan 9,2 % yleisen virka- ja työehtosopimuksen 7 §:n mukaisesta kuukausipalkkauksesta. Kertaerää ei ole jaksotettu tilikaudelle 2018, vaan se kirjataan kokonaisuudessaan tilikauden 2019 menoksi.

TK-21-1110-16

Liite 2: Talousarvion toteutumalaskelmaa täydentävä laskelma nettobudjetoiduista tuloarvioista ja määrärahoista

Tilastokeskuksen nettoutetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi	Tilinpäätös 2017	Talous arvio 2018		Talous arvion 2018 määrärahojen käyttö vuonna 2018	määrärahojen siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2018	Vertailu Talous arvio - Tilinpäätös
		(TA +LTAt)					
28.30.01	Bruttomenot	56 835 448,31	56 672 000	51451688,36		58 606 625,35	
Tilastokeskuksen toimintamenot	Bruttotulot	9 697 448,31	8 500 000	10 434 625,35		10 434 625,35	
(sirtomääräraha 2v)	Nettomenot	47 138 000,00	48 172 000	41 017 063,01	7 154 936,99	48 172 000,00	
Momentin numero ja nimi	Sirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot						
	Edellisiltä vuosilta sirtyneet	Käytettävissä vuonna 2018	Käyttö vuonna 2018 (pl. peruutukset)	Sirretty seuraavalle vuodelle			
28.30.01	Bruttomenot		62 565 437,46				
Tilastokeskuksen toimintamenot	Bruttotulot		10 435 066,26				
(sirtomääräraha 2v)	Nettomenot	11 113 308,19	59 285 308,19	52 130 371,20	7 154 936,99		

TK-21-1110-16

Liite 3: Tiedot arviomäärärahojen ylityksistä.

Tilastokeskuksella ei ole esitettävää liitteellä 3.

Liite 4: Tilastokeskuksen tiedot peruutetuista siirretyistä määrärahoista.

Tilastokeskuksella ei ole esitettävää liitteellä 4.

Liite 5: Henkilöstökulujen erittely, joka sisältää selvityksen viraston ja laitoksen henkilöstökulujen jakautumisesta palkkoihin ja palkkioihin ja tulosperusteisiin eriin, johdon palkoista ja palkkioista, luontoisetujen yhteenlasketusta arvosta, lomapalkkavelasta, eläkekuluista ja muista henkilöstösivukuluista.

Tilastokeskuksen tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely		
	2018	2017
Henkilöstökulut	37 199 516,95	35 271 015,88
Palkat ja palkkiot	37 005 376,32	35 291 429,10
Tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Lomapalkkavelan muutos	194 140,63	-20 413,22
Henkilösivukulut	6 267 659,07	5 921 316,20
Eläkekulut	5 764 186,20	5 474 068,29
Muut henkilösivukulut	503 472,87	447 247,91
Yhteensä	43 467 176,02	41 192 332,08
Johdon palkat ja palkkiot, josta	932 835,89	895 502,50
- tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Luontoisetut ja muut taloudelliset etuudet	580,26	240,00
Johdo	580,26	240,00
Muu henkilöstö	0,00	0,00

TK-21-1110-16

Liite 6: Tilastokeskuksen suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Omaisuusryhmä	KOM-luokka	Poisto-menetelmä	Poistoaika vuotta	Vuotuinen poisto %	Jäännösarvo € tai %
112 Aineettomat oikeudet					
1120 Ostetut atk-ohjelmistot	1120010	Tasapoisto	5	20	0
114 Muut pitkävaikutteiset menot					
1140 Itse valmistetut ja teetetyt atk-ohjelmat	1140010	Tasapoisto	5	20	0
125-126 Koneet ja laitteet					
1250 Autot ja muut maajetäsvälineet	1250010	Tasapoisto	5	20	0
127 Kalusteet					
1270 Asuinhuoneisto- ja toimistokalusteet	1270010	Tasapoisto	5	20	0
128 Muut aineelliset hyödykkeet					
1280 Taide-esineet	1280010	Ei poistoja			

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu kirjanpitoyksikössä yhdenmukaisin periaattein kansallis- ja käyttöomaisuus-hyödykkeiden taloudellisen pitoajan mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintahinnasta.

TK-21-1110-16

Liite 7: Tilastokeskuksen kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

	Aineettomat hyödykkeet		Yhteensä
	114 Muut pitkävaikutteiset menot	119 Ennakkomaksut ja keskeneneräiset hankinnat	
Hankintameno 1.1.2018	4 361 446,44	406 885,05	4 768 331,49
Lisäykset	0,00	2 059 640,78	2 059 640,78
Vähennykset	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.2018	4 361 446,44	2 466 525,83	6 827 972,27
Kertyneet poistot 1.1.2018	-1 620 473,77	0,00	-1 620 473,77
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	-847 285,09	0,00	-847 285,09
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2018	-2 467 758,86	0,00	-2 467 758,86
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2018	1 893 687,58	2 466 525,83	4 360 213,41

	Aineelliset hyödykkeet			Yhteensä
	125-126 Koneet ja laitteet	127 Kalusteet	128 Muut aineelliset hyödykkeet	
Hankintameno 1.1.2018	68 185,48	0,00	2 022,77	70 208,25
Lisäykset	0,00	1 582 242,85	0,00	1 582 242,85
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.2018	68 185,48	1 582 242,85	2 022,77	1 652 451,10
Kertyneet poistot 1.1.2018	-4 545,70	0,00	0,00	-4 545,70
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	-13 637,10	-236 934,98	0,00	-250 572,08
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2018	-18 182,80	-236 934,98	0,00	-255 117,78
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2018	50 002,68	1 345 307,87	2 022,77	1 397 333,32

Liite 8: Tilastokeskuksen rahoitustuotot ja –kulut

Tilastokeskuksella ei ole esitettävää liitteellä 8.

Liite 9: Talousarviotaloudesta annetut lainat

Tilastokeskuksella ei ole talousarviotaloudesta annettuja lainoja.

TK-21-1110-16

Liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Tilastokeskuksella ei ole arvopapereita ja oman pääoman ehtoisia sijoituksia.

Liite 11: Tilastokeskuksen taseen rahoituserät ja velat

Tilastokeskuksella ei ole esitettävää liitteellä 11.

Liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut

Tilastokeskuksella ei ole valtiontakauksia ja -takuuta.

Tilastokeskuksen muut monivuotiset vastuut

Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan
Toimintameno määrärahat perusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset

€	Talousarvio- menot 2018	Määräraha- tarve 2019	Määräraha- tarve 2020	Määräraha- tarve 2021	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä	3 953 630,50	3 903 921,12	3 903 921,12	3 903 921,12	11 893 699,00	23 605 462,36

Muilla kuin valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintameno määrärahat perusteella tehdyt sopimukset ja sitoumukset

€	Talousarvio- menot 2018	Määräraha- tarve 2019	Määräraha- tarve 2020	Määräraha- tarve 2021	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
Muut sopimukset ja sitoumukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	3 953 630,50	3 903 921,12	3 903 921,12	3 903 921,12	11 893 699,00	23 605 462,36

TK-21-1110-16

Liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Tilastokeskuksella ei ole taseeseen sisältyviä rahastoituja varoja.

Liite 14: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Tilastokeskuksella ei ole taseeseen sisältyttämiä rahastoituja varoja.

Liite 15: Velan muutokset

Tilastokeskuksella ei ole velan muutoksia.

Liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Tilastokeskuksella ei ole velan maturiteettijakaumaa ja duraatiota.

Liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Tilastokeskuksella ei ole esitettävää liitteellä 17.

27.2.2019

6 Allekirjoitus

Tilastokeskuksen tilinpäätös on hyväksytty Helsingissä 27. helmikuuta 2019.

Marjo Bruun
Pääjohtaja